Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

ALp (LK)2766

This weekly newspaper was mailed on Tuesday, June 29, 2004

PM 40012376 R09408

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 26 (2833) 2004 JUNE-BIRŽELIS 29 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Gerbtinos abi

Liepos pradžioje sutinkame dviejų mums svarbių valstybių gimtadienius: Kanados - liepos 1-ąją ir Lietuvos - liepos 6 d. Abi yra prasmingos šventės, kuriose galime bent mintimis dalyvauti, prisimindami jų reikšmę.

GALVODAMI apie Kanadą ir Lietuvą, iš karto pastebime žymiai daugiau skirtumų, negu panašumų. Istorijoje, geografijoje, kultūroje yra akivaizdūs kontrastai. Kanados geografija yra plati ir įvairi, Lietuvos istorija - gili. Lyginant su ja, mūsų gyvenamojo krašto brandos laikotarpis yra trumpas, bet jo patirtis vis dėlto gali būti naudinga atsikuriančiai Lietuvai, nes Kanada, kaip jauna valstybė, ieško naujų būdų ir vietų teikti patarimus ir paramą, pati imdamasi augančios valstybės atsakomybę, stodama į pasaulio didžiųjų valstybių gretas. Taip pat ir Lietuva pradeda plėsti savo akiratį toliau už savų reikmių, jungdamasi į ŠAS (NATO) ir Europos sąjungą. Tad nuo šiol tų dviejų kraštų tikslai pradės panašėti. Ir Lietuva, ir Kanada gyvena šalia milžinų, labai įtakingų valstybių politine ir ekonomine prasme. Šalia to, besiplečiant daugiakultūriškumo-globalizmo dvasiai, abiejų kraštų išlikimui tampa vis svarbiau nepasiduoti, išsaugoti savitą tapatybę. "Tautos" sąvoką ir Kanadai, ir Lietuvai šiuo laikotarpiu yra itin svarbu išlaikyti. Jos brandinimas jų ateičiai nepamainomai reikšmingas. Švenčiamos jų valstybingumo šventės - minimos datos, kai šios šalys tapo oficialiomis valstybėmis. Tačiau sudėtingiau apibrėžti jas kaip tautas. Kanadai ypatingai sunku iš anksčiau ir vėlesnių imigrantų bei čiabuvių įvairybės, iš jai būdingo daugialypiškumo išausti vientisą tautos drobę. Lietuvai kyla kitoks iššūkis – iš vieno kamieno augusios lietuviškumo sampratos, kuri buvo okupacijos skaldoma ir niokojama, dabar būdama pasaulinių organizacijų nare ji turi priimti daugialypiškumą, bet išlikti vieninga - savitą skraistę išlaikyti ir po ja su pakantumu priimti kitus.

LIETUVA, aišku, yra buvusi ir tauta, ir valstybė ilgiau, negu Kanada. Jos tautiškumas buvo išbandytas, už jį kovota. Ir tai yra dalis tautos "statybos". Ta prasme Vasario 16-toji ir Kovo 11-toji yra jos, kaip valstybinės tautos gimimo šventės. Ji pasirodė kaip tokia Baltijos kelyje, Sausio 13-tąją ir įvairiais kitais istoriniais momentais, kai jos narius tampriai vienijo tas pats tikslas. Tomis valandomis jų neardė atskiri, savanaudiški interesai. Liepos 6-toji primena, kad Lietuva yra oficiali valstybė pasaulio sąraše, ir tuo gali didžiuotis visi jos piliečiai.

Kanada, nors negali puikuotis ilga istorija, garbingomis kovomis už laisvę, vis dėlto yra ne vienai ir jau ne dviems kartoms suteikusi prieglobstį, galimybę laisvai ir ramiai įsikurti, pasirūpinti kituose kraštuose neįmanomomis paslaugomis. Jos toks svetingumas yra ilgametis, retas ir išsaugotinas. Turime jau ir keletą kartų, gimusių jos žemėje. Joms ji yra sava ir saugi, kurios ne tik teisė, bet ir pareiga pripažinti ją sava ir pagarbos verta. **RSJ**

Lietuvos seime gegužės 7 d. įvyko spaudos konferencija, kurioje pristatytas naujai sukurtas lietuviškas šriftas "Palemonas". Apie jį kalbėjo Spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisijos nariai (iš d.): Algirdas Saudargas, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkė dr. Irena Smetonienė ir Andrius Vaišnys **Nuotr. R. Jonaitienės**

KANADOS ĮVYKIAI

Kyla mokesčiai ir kainos

Darbdaviai Ontario provincijoje nuo liepos mėnesio pirmos dienos turės atskaityti iš mokamo atlyginimo sveikatos draudimo mokestį atsižvelgiant į uždarbio dydį. Provincijos premjeras Dalton McGuinty teisina savo rinkiminių pažadų sulaužymą nekelti mokesčių tuo, kad yra per ilgas laukimo laikas sveikatos patarnavimų laukiantiems asmenims. Sveikatos ministeris Greg Sorbara tikisi, kad gyventojai priims tą mokesčių pakėlimą suprasdami, kad aukšto lygio Ontario sveikatos draudimo sistema negali būti teikiama be gyventojų prisidėjimo jos išlaikyme. Be to, Liberalų partijos daugumos vyriausybė stengiasi išlįsti iš 6.2 bilijonų dolerių deficito.

Pragyvenimo išlaidos Kanados gyventojams gegužės mėnesį pakilo 2.5%. Didžiausią įtaką tam padarė benzinas, degamosios alyvos produktai, cigaretės, namų drauda, mokestis už aukštąjį mokslą ir šviežių vaisių kainos. Benzino kainos rytų provincijose pakilo net 25 centais už litrą. Dėl benzino kainų pakilo ir susisiekimo bei turizmo išlaidos. Cigarečių kaina pakilo dėl pridedamųjų mokesčių padidinimo.

Per pasaulį keliaujanti olimpinė liepsna birželio 20 pasiekė Montrealį, kuriame 1976 m. vyko olimpinės žaidynės. Ši simbolinė šviesa aplankys visus miestus, kuriuose tos žaidynės vyko. Montrealis buvo 15-toji iš 33 stočių. Graikijos konsulas George Sapounidis ir miesto meras Gerald Tremblay davė pradžios ženklą liepsnos nešimui, kurį vykdė 120 bėgikų po 400 metrų kiekvienas. Kovo 25 dieną Olimpo kalne iš saulės įžiebta šviesa, apkeliavusi 75, 300 kilometrų, grįš į Atėnus, kur rugpjūčio 13 d. prasidės olimpinės žaidynės. Vienoje vietoje liepsnos nešėjus pasitiko Tibeto vėliavos ir plakatai, protestuojantys prieš 2008 metais ruošiamas olimpines žaidynes Kinijoje, kurioje yra smarkiai pažeidžiamos žmogaus teisės.

Dauguma vyresnio amžiaus žmonių baiminasi dėl savo pusiausvyros praradimo ir kojų nepatikimumo. Montrealio viešosios sveikatos skyriaus duomenimis, ši baimė yra pagrįsta, nes didelė dalis vyresnio amžiaus žmonių patenka į ligoninę nuo pargriuvimų ir su tuo susijusių kaulų sužalojimu. Ligoninėse praktikuojami mankštos pratimai rodo, kad pusiausvyros išlaikymas žymiai pagerėjo tiems, kurie mankštinasi. Pvz. teniso sviedinio ridenimas basomis pėdomis ir stovėjimas ant vienos kojos galimai ilgesnį laiką. Tai paveikia vidinės ausies nervus, kontroliuojančius žmogaus pusiausvyrą. Dėl to tinkamoje priežiūroje atliekamų mankštos pratimų net ir 80 metų ribą peršokę asmenys įgauna pasitikėjimą savimi ir gali laisviau lankstytis, siekti atokiau esančių daiktų, lengviau atsikelti ir išvengti parkritimų.

Per dvi dienas įvyko du nelaimingi atsitikimai karinio oro laivyne, Kanados šiaurės vakarų bazėje. Birželio 18 d. karo lėktuvas prarado raketą, kuri nukrito į tuščią golfo aikštyną, bet niekas nebuvo sužeistas. Kitą dieną besileidžiančio lėktuvo pilotas prarado kontrolę ir turėjo iš lėktuvo iššokti. Abu lėktuvai buvo skirti stebėti Kanados oro erdvei ryšium su Rusijos oro laivyno vykdomais pratimais ir galimu sienų pažeidimu. Yellowknife orauostis buvo evakuotas ir vienuolikai valandų uždarytas.

Ramiojo vandenyno pakraštyje jūrų biologams parūpo vienišo plėšraus banginio (killer whale) likimas. Ši banginių rūšis paprastai gyvena būriais, bet tas atsiskyręs ir vienišas banginis Nutkos sąsiaurio vandenyje kelia pavojų plaukiojantiems

(Nukelta į 6-tą psl.)

Europos parlamento rinkimai

Lietuva – ant plačių galimybių kelio

DR. JONAS KUNCA

Kartu su mum visa Europa rinko atstovus į ES parlamentą ir Lietuva. Tų rinkimų rezultatai daug ką pasako apie rinkėjų laikyseną ir jos priežastis visoje Sąjungoje, ypač Lietuvoje.

Balsavo vos trečdalis galinčių balsuoti. Daugumos žinovų nuomone, toks didelis nedalyvavimo nuošimtis buvo ne tiek dėl nesidomėjimo ES, kiek dėl nepasitenkinimo dabartinėmis valdžiomis. Tai buvo lyg ir protesto prieš jas išraiška vienur prieš kairiųjų, kitur prieš dešiniųjų vyriausybes. Tik Anglijoje padvigubėjo skaičius rinkėjų, kurie yra nusistatę prieš tos šalies įstojimą į ES. Betgi po rinkimų, kai vyko diskusijos dėl ES konstitucijos, to krašto atstovai pasižymėjo ypatingu veiklumu, siekdami kuo palankesnės konstitucijos anglų interesams. Būtų buvę teisingiau, jie dėl konstitucijos būtų pasisakiusios tik tos šalys, kurios jau įstojo į ES.

Išreikštas nepasitenkinimas valdžiomis yra surištas su dabartine ekonomine stagnacija, o Rytų Europoj dar ir su žemu gyvenimo lygiu, kurio pakėlimas reikalauja laiko ir pastangų, o žmonės dar gyvena sovietų meto iliuzija, kad valdžia privalo pagerinti gyvenimą dabar pat, bet ne po 10 ar daugiau metų. Norų ir galimybių sankirtis yra ženklas pilietinės kultūros stokos.

Demokratijoje reikia kontroliuoti valdžios darbą ir reikalauti, kad jis būtų gerai ir sąžiningai atliekamas. Bet kartu gyventojai turi suprasti, ką valdžia gali padaryti ir ko ji negali. Žmonėms vis dar sunku pamiršti sovietmečio laikus, kai visa kuo pasirūpindavo Maskvos centralė. Tie laikai negrįžtamai pasibaigė. Belieka žmonėms pakeisti savo galvoseną ir įsisąmoninti padėties pasikeitimą. O tai galės padaryti ir nauja karta, jeigu ji bus tinkamai išauklėta tobulesnėje švietimo sistemoje.

Lietuvoje rinkimuose dalyvavo žymiai daugiau negu kitose ES šalyse, nes joje buvo renkamas ir naujas prezidentas. Nė vienas kandidatas į valstybės vado vietą negavo virš 50% balsų. Taigi turėjo rungtis dar kartą V. Adamkus su K. Prunskiene.

Stebina Uspaskicho partijos populiarumas. Ji tapo aiški laimėtoja su 30% balsų greičiausia dėl daugybės jos vado pažadų. Gera dalis rinkėjų jais patikėjo neįžiūrėdami, kad juos įgyvendinti artimiausiu metu yra stačiai neįmanoma. Tas naujos partijos populiarumas yra pilietinio nesubrendimo ženklas. Vis dėlto partija pasiųs į ES parlamentą daugiausia atstovų.

Kadangi tie 5-6 Uspaskicho partijos kandidatai yra lietuviai, galima tikėtis, kad būdami Briuselyje jie dirbs Lietuvos labui.

Antroje vietoje liko valdančioji Brazausko partija, kurios vyriausybė valdė neblogai, bet neįstengė susidoroti su korupcija ir išpūsta biurokratija.

Verta paminėti dešiniųjų jėgų susiskaldymą, kuris sutrukdė gauti dešiniesiems didesnį balsų skaičių. Po tiek metų dešiniosios jėgos dar vis nesuranda tikro vado, kuris jas suvienytų ir pritrauktų rinkėjus. Kairiuosius suvienijo A. Brazauskas. Rinkėjai dabar balsuoja daugiau už jį, o ne už partiją. Tai paaiškėjo per prezidento rinkimus, kuriuose kairiųjų kandidatas Juršėnas gavo mažiausiai balsų. Dešiniosios jėgos iš to turėtų pasimokyti.

Nepaisant rinkimuose pasirodžiusios gyventojų apatijos, ES organizavimas žengia pirmyn. Jau priimta konstitucija, pagal kurią mažesnės narės galės irgi pasireikšti, nes nutarimų priėmimui bus reikalingi 55% ES narių ir 65% gyventojų balsų, kad nenuskriaustų didžiųjų valstybių. Dėl ES komisijos prezidento dar deramasi. Tikriausiai ir dėl to bus prieita prie susitarimo.

Lietuva jau yra ant plačių galimybių kelio. Ryžtas, bendros pastangos pagreitins pažangą. Bet ir tuo atveju praeis daugiau kaip 10 metų, kol Lietuva prisivys Vakarų Europą. Tai turime suvokti ir neprarasti pusiausvyros. Nekantrumas nieko čia nepadės, o tik sukels nereikalingus ginčus ir sankirčius.

Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centro (LGTIC) dr. Žilvinas Beliauskas su viešnia iš Kanados, *TŽ* redaktore Ramūne Sakalaite-Jonaitiene. LGTIC kasdien teikia politines ir kultūrines žinias užsienio lietuvių laikraščių redakcijoms **Nuotr. Danutės Čornij**

Savaitė Lietuvoje

Laimėjo Adamkus

Lietuvos prezidento antrąjį rinkimų ratą birželio 27 d. laimėjo buvęs prezidentas Valdas Adamkus. Pirminiai rezultatai rodo, kad jis gavo 52.4% balsų, o su juo besivaržiusi kandidatė Kazimiera Prunskienė, kurią rėmė pašalintasis prezidentas Rolandas Paksas, gavo 47.6% balsų. V. Adamkus, pralaimėjęs prieš R. Paksą 2003 m. pradžioje, vėl užims prezidento postą.

"Šalis toliau vaduojasi iš Rolando Pakso politinės krizės", rašo *Lietuvos rytas* birželio 27 d. Kaip praneša *Kauno diena,* antrasis rinkimų ratas sulaukė didesnio rinkėjų aktyvumo ir įtampos. Balsavo daugiau kaip pusė Lietuvos piliečių.

Naujo judėjimo suvažiavimas

Birželio 19 d. įvyko judėjimo "Už teisingumą ir demokratinę Lietuvą" suvažiavimas, kuriame dalyvavo 426 nariai bei 28 svečiai. Suvažiavimas priėmė sprendimą liepos pradžioje kartu su Liberalų demokratų partija steigti koaliciją, kuri dalyvaus artėjančiuose seimo rinkimuose. Naujasis politinis darinys vadinsis Rolando Pakso koalicija "Už tvarką ir teisingumą", rašo ELTA-LGTIC.

R. Paksas tvirtino, jog planuoja tapti koalicijos vadovu, pasiryžęs nesitraukti iš aktyvios politinės veiklos. Jis taip pat teigė nesąs Liberalų demokratų partijos narys ir nekomentavo žymių narių pasitraukimo.

Judėjimas priėmė rezoliuciją, pareiškiančią paramą prezidento rinkimų antrajame rate kandidatei Kazimierai Prunskienei.

Susitiko su ukrainiečiais

Lietuvos laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas birželio 8 d. susitiko su frakcijos "Mūsų Ukraina" pirmininku, Lietuvos ir Ukrainos tarpparlamentinės ryšių grupės nariu, Žmogaus teisių, mažumų ir tarptautinių santykių komiteto nariu Viktoru Juščenka. Susitikime aptarta Ukrainos politinių ir ekonominių reformų pažanga, Konstitucijos keitimo eiga ir Ukrainos perspektyvos dėl narystės Europos sąjungoje.

Svečias pabrėžė, kad Ukrainai labai svarbi Lietuvos patirtis derybų koordinavimo, įstatymų derinimo ir kitais pasiruošimo narystei ES klausimais, pareiškė viltį, kad Lietuva rems Ukrainą šiuose siekiuose. A. Paulausko teigimu, abiejų valstybių santykiai dar labiau sustiprės atsirandant naujoms bendradarbiavimo galimybėms.

Stiprinamos žmogaus teisės

Birželio 1 d. Teisingumo ministerijoje pasirašytas projektas "Žmogaus teisių stiprinimas per visuomenės teisinį švietimą". Projektą pasirašė teisingumo ministeris Vytautas Markevičius ir Jungtinių Tautų (JT) koordinatorė Lietuvoje įgaliotoji atstovė Cihan Sultanoglu. Projekto tikslas – padidinti teisinės informacijos prieinamumą visuomenei ir šviečiant jaunimą teisės klausimais, sukurti ilgalaikį pagrindą teisinio sąmoningumo ugdymui.

Tikimasi, kad bendras darbas padės sujungti jėgas ir visuomenei prieinamesne padaryti jai svarbią ir reikalingą teisinę informaciją. Pagal pasirašytą projektą numatoma toliau bendradarbiauti vystant visuomenės teisinį švietimą ir vykdant konkrečius projektus. Numatyta remti radijo ir televizijos laidas, skirtas teisiniam švietimui, užsiimti leidyba ir toliau plėsti Teisingumo ministerijos informacijos biurų tinklą Lietuvoje. Šiuo metu yra 4 tokie biurai – Kaune, Klaipėdoje, Druskininkuose ir Alytuje.

Lietuvos pareigūnai JAV-se

Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijos pareigūnai birželio 3-4 d.d. Vašingtone dalyvavo dvišaliuose Lietuvos ir JAV pasitarimuose dėl pasiruošimo birželio 28-29 d.d. vyksiančiam ŠAS (NATO) viršūnių susitikimui Istambule bei tolesnės sąjungos gynybinių pajėgų plėtros, bendradarbiavimo su narystės ŠAS siekiančiomis valstybėmis.

Kaip praneša LGTIC-BNS, vyko susitikimai su valstybės sekretoriato pareigūnu Robert Bradtke, Gynybos departamento vyriausiu direktoriumi Europai James Townsend bei JAV politikos studijų institutų, nevyriausybinių organizacijų vadovais bei atstovais.

Nauji ambasadoriai

Birželio 16 d. seimo Užsienio reikalų komitetas patvirtino trijų naujų Lietuvos ambasadorių užsienyje paskyrimus. Buvęs užsienio reikalų ministeris, Lietuvos krikščionių demokratų vicepirmininkas parlamentaras Algirdas Saudargas paskirtas Lietuvos ambasadoriumi Vatikane. Kaip praneša ELTA-LGTIC, Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Evaldas Ignatavičius bus naujuoju Lietuvos ambasadoriumi Vokietijoje, o Užsienio reikalų ministerijos ambasadorius ypatingiems pavedimams Romualdas Kalonaitis atstovaus Lietuvai Olandijoje.

Pašalino iš partijos

ELTA-LGTIC skelbia, kad birželio 15 d. Lietuvos krikščionių demokratų (LKD) valdyba pašalino iš partijos buvusį jos pirmininką seimo narį Kazį Bobelį. LKD pirmininko Molėtų rajono mero Valentino Stundžios teigimu, sprendimas dėl K. Bobelio pašalinimo buvo priimtas dviem nariams susilaikius ir nė vienam nebalsavus prieš. Sprendimą lėmė K. Bobelio padaryti "šiurkštūs partijos statuto pažeidimai". Jis trukdo partijai dalyvauti rinkimuose.

LKD valdyba taip pat nusprendusi per antrąjį prezidento rinkimų ratą remti Valdą Adamkų. Valdyboje nebuvę prieštaravimų dėl paramos V. Adamkui.

K. Bobelis laiko valdybos sprendimą jį pašalinti "niekiniu". Jis teigia ir toliau tebelaikąs save Lietuvos krikščionių demokratų pirmininku. Jis – partijos pirmininkas, kol teismas priims sprendimą. **RSJ**

Šiame numeryje

Gerbtinos abi
Tampa vis svarbiau nepasiduoti, išsaugoti savitą tapatybę

Europos parlamento rinkimai
Lietuva jau yra ant plačių galimybių kelio

Ambasadorius kritiškais laikais
Reikėjo kovoti prieš okupanto melą bei pinkles

Fondo milijonai lietuvybei
Skiriamos vis didesnės sumos specialiems projektams

Su "Titaniku" nuskendo lietuvis
Juozas Montvila iki paskutinės minutės atliko kunigo pareigas

Baltistikos studijų dienos
Nusivylę rengėjų nesidomėjimu lietuvių atstovavimu

Besimptominis ligos periodas
Vis didėjantis veido išbalimas liudijo mažakraujystę

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Šakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $50, rėmėjo – $60, garbės – $70. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. Subscriptions: regular $50.00, patron $60.00, sponsor $70.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation dept. 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Lietuvos ir Lenkijos premjerai – A. Brazauskas ir M. Belka, dalyvavę Lietuvių kultūros namų pašventinimo iškilmėje Punske Nuotr. *Aušros*

Paskutinis nepriklausomos Lietuvos ministeris

Atsisveikinimas su a.a. prof. Mečislovu Mackevičiumi (1906 – 2003)

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

A. a. Mečislovas Mackevičius – paskutinis Lietuvos Laikinosios vyriausybės narys, Teisingumo ministeris, paskutinis lietuvis profesorius ir vienas iš kūrėjų Pabaltijo universiteto (1946-1949) Hamburge/Pinneberge, Vokietijoje.

Velionis gimė 1906 m. balandžio 14 d. Savičiūnų kaime, Antalieptės valsčiuje, Zarasų apskrityje. Jis – teisininkas, ministeris, profesorius, kentėjęs bolševikų kalėjime ir Stutthofo koncentracijos stovykloje Vokietijoje, liaudininkas, varpininkas, VLIKo ir įvairių lietuviškų organizacijų narys, bendradarbiavęs daugelyje laikraščių bei žurnalų ir parašęs svarbių straipsnių teisiniais ir politiniais klausimais, dalyvavęs išeivijos visuomeninėje veikloje, puikus kalbėtojas ir beveik iki kelių paskutinių metų dalyvavęs lietuviškuose renginiuose, mirė 2003 m. gruodžio 10 d., Albuquerque, N. Meksikos valstijoje, kur paskutiniu laiku gyveno pas dukterį Birutę.

Jo palaikai 2004 m. gegužės 15 d. buvo palaidoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje. Apeigose dalyvavo visos trys dukterys – Audronė Vikta, Birutė Watson ir Ina Cibas su šeimomis, daug kitų artimų Mackevičių šeimai žmonių ir būrelis buvusių Pabaltijo universiteto studentų.

Prie kapo religines apeigas atliko kun. Algirdas Paliokas, JS, palaiminęs urną su a.a. prof. M. Mackevičiaus palaikais, atskaitęs maldas. Dukra Birutė tarė atsisveikinimo žodžius ir į urną įdėjo jo gimtinės Zarasų apskr. vadovybės dovanotą lininį rankšluostį jam lankantis Lietuvoje, įbėrė žemės nuo Mykolo Ševevičiaus (jo uošvio) kapo ir gintaro gabalėlių. Visos trys dukros paleido baltų balandžių, kurių būrys nuplasnojo ir dingo mėlyname dangaus skliaute. Visi sugiedojo *Marija, Marija* ir dukterų buvo pakviesti į "Seklyčią" pietums.

Priekyje "Seklyčios" salės stovėjo a.a. M. Mackevičiaus portretas, gėlės; buvo padėti jo apdovanojimas – Vyčio Kryžiaus ordinas ir jo knyga *Atsiminimai,* išleista 1997 Vilniuje.

Atsisveikinimui vadovavo vaikaitis Andrius Vikta, puikiai kalbantis lietuviškai, kurį laiką dirbęs Lietuvoje ir laidotuvėms atvykęs iš Prancūzijos.

Atsisveikinimas buvo ne politinių kalbų, o šiltų šeimos ir artimųjų prisiminimų pynė. Buvo parodytos skaidrės iš a.a. prof. M. Mackevičiaus gyvenimo, pasakyta daug iš širdies plaukiančių, pilnų meilės ir pagarbos žodžių Tėvui ir Seneliui, draugui ir kaimynui. Andrius sakė, kad Senelį labai mylėjo: "Jis mano gyvenime – didžiausias žmogus, svarbiausia asmenybė... Mano Senelis mano širdyje pasiliks tikras didvyris!"

Dukra Ina papasakojo apie Tėvą angliškai. Dar kalbėjo ir Vytautas Bildušas, kurio šeima su Profesoriumi draugavo nuo Lietuvos laikų, pabrėžė Profesoriaus didelį tolerantiškumą.

Pranas Jurkus, buvęs Profesoriaus studentas atsisveikino Pabaltijo universiteto buvusių studentų vardu, savo žodyje prisiminęs 2003 m. balandžio mėnesį atšvęstą Profesoriaus gimtadienį kartu su buvusiais studentais.

Kalbėjo dar: Pilypas Narutis, kartu su M. Mackevičiumi kentėjęs Stutthofo koncentracijos stovykloje, dukra Audronė, krikšto dukra Jūratė Šaulytė ir kartu viename name su Profesoriaus šeima gyvenusi Laima Luneckienė.

Visi kalbėjusieji pasakojo savo prisiminimus iš jų pažinties su a.a. prof. M. Mackevičiumi, kuriuose atsispindėjo daug meilės ir pagarbos amžinybėn iškeliavusiam velioniui.

Prof. M. Mackevičius ir jo buvęs studentas P. Jurkus 2003 m. balandžio mėn., švenčiant Profesoriaus gimtadienį Čikagoje

2004.V.15 Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje prie a.a. M. Mackevičiaus kapo ir urnos, dalis dalyvavusių laidotuvėse buvusių Pabaltijo un-to studentų. Iš k. E. Eidukas, D. Eidukienė, P. Jurkus, A. Šmulkštienė, V. Bildušas

Ambasadorius kritiškais laikais

Dešimtmetis po Stasio Lozoraičio mirties (1924-1994)

ANTANAS DUNDZILA

"Mūsų" Amerikoje pažintas ir nuo pat jaunystės daug Lietuvai pasidarbavęs Stasys Lozoraitis gimė 1924 Berlyne, numirė 1994 birželio 13 d. Vašingtone. 1943 jis Romoje baigė vokiečių gimnaziją, pradėjo studijas ir darbą Lietuvos pasiuntinybėje prie Šv. Sosto. Po beveik 40 metų buvo paskirtas Lietuvos pasiuntinybės patarėju Vašingtone.

Dr. S. Bačkiui iš pareigų pasiuntinybėje pasitraukus, St. Lozoraitis perėmė Lietuvos atstovo JAV pareigas *chargé d'affairs* titulu, kurį min. P. Žadeikiui mirus, buvo turėję ir J. Kajeckas ir S. Bačkis.

1992 kovo 11 – lygiai dvejiems metams praslinkus nuo nepriklausomybės atstatymo paskelbimo – St. Lozoraitis įteikė savo paskyrimo raštus JAV prezidentui G. Bush. Nuo tos dienos pilnas ir tikslus St. Lozoraičio pareigų pavadinimas JAV-se buvo: "nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius, paskirtas atstovauti Lietuvai JAV-se".

Šiose pareigose jis darbavosi neilgai. Prezidentu išrinkus A. Brazauską, Lozoraitis iš Vašingtono buvo atšauktas, bet paliktas ambasadoriaus pareigoms Romoje. 1993 lapkričio 11 d. Vašingtono Dulles oro uoste būrelis vietinių lietuvių Stasį ir Danielą Lozoraičius išlydėjo Romon. Sekančiais metais St. Lozoraitis susirgo, 1994 birželio pradžioje atvyko į Ameriką gydytis ir numirė.

Lozoraičių pavardę bostoniškėje *Lietuvių enciklopedijoje* randi keliuose tomuose, keliose vietose. 1986 m. okupuotoje Lietuvoje išleistoje enciklopedijoje paminėtas Motiejus Lozoraitis (1866-1907), varpininkas, pirmas Lietuvos advokatas, "mūsų" Stasio Lozoraičio senelis. 1981 m. išleistoje bolševikinėje enciklopedijoje apie Stasį Lozoraitį (1898-1983), tėvą, rašoma, kad tai Lietuvos "buržuazinės" valstybės veikėjas, diplomatas. "Mūsų" St. Lozoraitis pagarbiai pabrėždavo ir savo motinos Vincentos Matulaitytės-Lozoraitienės kilmę. Apie ją irgi rašoma *Lietuvių enciklopedijoje.* Ji – žymaus Suvalkijos

A.a. STASYS LOZORAITIS

veikėjo duktė, visuomenininkė, palaimintojo arkivyskupo Matulaičio giminaitė.

Stasio Lozoraičio tarnyba Vašingtone Lietuvos laisvinimosi laikotarpiu Lietuvai buvo kritiška. Čia jis parodė daug iniciatyvos, dvasinės bei fizinės jėgos, visą laiką išliko diplomatu *Par excellence.* Jo pasirodymai amerikiečių televizijos programose, pasisakymai spaudai, viešos kalbos būdavo taikliai suformuluotos – ir lietuviams, ir amerikiečiams suprantamos, nenuobodžios, trumpos. Keliais sakiniais jis pasakydavo viską, ko momentas reikalaudavo. Jis buvo tikra priešingybė iš Lietuvos atvykstantiems, ilgas tiradas tiek anksčiau, tiek ir dabar kartais tebemalantiems valdžios žmonėms. Štai, keli pavyzdžiai.

Vieną dieną dar Gorbačiovo laikais Vašingtono televizijos studijoje priėjo rusas, sovietų atstovas, su kuriuo Lozoraitis turėjo vėliau pasirodyti programoje. Rusas, nežinodamas su kokio lygio asmenybe turi reikalą, bandė St. Lozoraičiui pakedenti plunksnas: "Ko jūs dabar, lietuviai, veržiatės į nepriklausomybę? Juk caro laikais jūs priklausėte Rusijai!" Stasys Lozoraitis nusišypsojo ir čia pat atsakė ruso panaudotos istorijos argumentu: "O kodėl jūs, rusai, pradedate skaičiavimą tik nuo caro laikų? Juk prieš tai Lietuvos kunigaikščiai valdė didelius rusų plotus!"

Atsimenu, St. Lozoraičio paprašytas, vieną vakarą jį su žmona vežiau (tais laikais Lietuvos pasiuntinybė automobilio neturėjo) į prie Vašingtono esantį Anapolio miestą, kur pensijon išėjusių JAV karo laivyno karininkų klube Lozoraitis, tuomet dar *chargé d'affairs,* buvo pakviestas kalbėti. Tą dieną St. Lozoraitis buvo peršalęs, smarkiai kosėjo, blogai jautėsi. Vyko p. Lozoraitienė, aiškiai susirūpinusi savo vyro sveikata. Atvykus ir pasisveikinus – susipažinimai, kokteiliai, mandagus mumis domėjimasis. Lozoraičiai vakarieniavo su organizacijos vadovais prie aukščiau pastatyto garbės svečių stalo, o man vieta buvo rezervuota prie 8-10 asmenų apvalaus stalo salės priekyje. Pavakarieniavus, St. Lozoraitis buvo pristatytas gal 200-ams susirinkusių žmonių ir pradėjo kalbėti. Nustebau: dingo jo ligos simptomai, kurie taip rūpėjo p. Lozoraitienei, o važiuojant jau buvo pradėję rūpėti ir man. Jis kalbėjo gan laisvai angliškai, be jokių užrašų, efektingai, pagaunančiai, amerikiečiams suprantamai, gal 20 minučių. Tokiame pobūvyje taip ir reikėjo kalbėti. Po kokių gal penkių minučių jo kalbos keli mūsų stalo svečiai susižvalgė ir sušnibždėjo: "Čia įdomi, puiki kalba! Jis kalba apie visai kitokią Lietuvą! O aš maniau, kad čia atvyks koks sovietų agitatorius propagandos skleisti..." Po kalbos visa salė sukilo ant kojų ir Lozoraičiams, o tuo pačiu ir tai "visai kitokiai Lietuvai", plojo.

Grįžtant pasiuntinybėn St. Lozoraitis vėl kosėjo ir buvo pavargęs, išsisėmęs. Tą vakarą abu Lozoraičiai savo pareigą pasigėrėtinai atliko, o St. Lozoraitis, kaip retas dramos vaidmenį atlikęs aktorius, parodė net ligas tramdančią jėgą.

St. Lozoraičio diplomatines savybes bei pareigingumą nusako kad ir toks faktas. Lietuvos prezidentui Brazauskui planuojant savo pirmąją kelionę Amerikon (ir St. Lozoraitį vejant iš ambasadoriaus pareigų Vašingtone), į Lozoraitį kreipėsi Vilnius, prašė paveikti Lemonto lietuvius, kad ten atvykusiam Lietuvos prezidentui nebūtų protesto demonstracijų... Kaip žinia, demonstracijų nebuvo.

Jau subrendusio St. Lozoraičio diplomatinių pareigų uždaviniai buvo sunkūs, jiems reikėjo tikėjimo Lietuvos laisve, kantrybės ir geležinės vilties. Reikėjo kovoti prieš okupanto melą bei pinkles, retkarčiais patirti įvairius Lietuvos ar lietuvių žeminimus ar įžeidimus, visą laiką skaitytis su ištekliais bei visuomeninėmis nuotaikomis.

Štai jo eitų pareigų kelyje kažkokia diplomatinė apgavystė ar kažkas labai kartaus Lietuvai įvyko Vatikane, nes, nesileisdamas į smulkmenas, jis yra pasakojęs apie savo tebesinešiotą žaizdą, kad, atgavus nepriklausomybę, jis laikysiąsis atokiau nuo Vatikano diplomatinių sluoksnių. Arba kartą jau Vašingtone, besilankant Lietuvos reikalais JAV Valstybės departamente, kažkoks Amerikos pareigūnas St. Lozoraitį užklausė: "Kaip manote, kaip ilgai šitą nepripažinimo komediją mes čia vaidinsime?" Įdomu, kad tas pats pareigūnas Lozoraitį pasveikino nepriklausomybę atgavus... Pasirodo, istorijos egzaminą išlaikė St. Lozoraičio pastangos, bet ne ano amerikiečių mužiko komedija vadinta laikysena.

(Nukelta į 3-čią psl.)

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos vyskupų konferencijos (LVK) visuotinis posėdis įvyko gegužės 18-20 d.d. Trinapolio rekolekcijų namuose Vilniuje. Dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkiv. Peter Stephan Zurbriggen bei visi Lietuvos vyskupai ordinarai ir augziliarai, išskyrus Kauno arkivyskupo augziliarą vysk. Joną Ivanauską. Priimti LVK kreipimasis tikintiesiems dėl artėjančių Europos parlamento ir Lietuvos prezidento rinkimų bei raginimas žemdirbiams deklaruoti pasėlius. Posėdyje svarstyta, kaip stiprinti ganytojų bendradarbiavimą, pritarta minčiai suteikti papildomų lėšų Vyskupų konferencijai, siekti, kad LVK imtųsi darbų, kurių atskiros vyskupijos negali atlikti. Aptartos VDU Teologijos fakulteto perspektyvos, seminarijų reikalai. Vyskupams buvo pristatyti naujos tikybos programos apmatai, diskutuota kaip išsaugoti katalikiško mokymo turinį keičiantis pedagoginiam kontekstui, kaip derinti tikybos pamokas ir parapijinę katechezę. Nutarta sudaryti LVK Švietimo komisijai pavaldžią žinovų grupę, kuri peržiūrėtų naujai rengiamas tikybos programas. Kard. A. J. Bačkis ir arkiv. S. Tamkevičius aptars dorinio ugdymo reikalus su Švietimo ir mokslo ministeriu. Posėdyje patvirtintas naujai parengtas apeigynas (*Šventoji Komunija ir Eucharistijos slėpinio kultas ne Mišių metu*), svarstyta Brevijoriaus ir Romos mišiolo vertimo į lietuvių kalbą bei rengimo spaudai eigą. Vyskupai taip pat kalbėjo apie policijos generalinio komisaro Vytauto Grigaravičiaus siūlymus dėl Bendrijos atstovų dalyvavimo steigiamose visuomeninėse tarybose prie teritorinės policijos įstaigų. Kard. Bačkis toliau tarsis su policijos vadovais šiuo ir taip pat policijos kapelionų paskyrimo klausimais. Posėdyje palankiai įvertintas seimo nutarimas pakeisti Visuomenės informavimo įstatymą, kad į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją būtų skiriamas LVK narys. Bažnytinių žemių susigrąžinimo klausimu nutarta, Lietuvai įstojus į Europos sąjungą, ieškoti galimybių siekti viso Bendrijos nekilnojamojo turto sugrąžinimo arba kompensacijos už jį.

Pasaulinė visuomenės ryšių diena buvo paminėta gegužės 23 d. Kauno kurijoje gegužės 21 d. vyko spaudos konferencija, kurioje buvo pristatytas popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas, įteikti "Bažnyčios kronikos" fondo apdovanojimai dviems žurnalistams už krikščioniškųjų vertybių puoselėjimą per visuomenės ryšių priemones. Konferencijai vadovavęs arkiv. Sigitas Tamkevičius pabrėžė Šventojo Tėvo mintį, kad masinių ryšių priemonėmis būtina atsakingai naudotis, kad jos tarnautų asmenims ugdyti, tiesai bei gėriui puoselėti, žmonių bendrystei stiprinti. Už tai atsakingi ryšių priemonių vadovai ir patys tėvai, kurių pareiga surasti išmintingą būdą, kaip žiniasklaida naudotis šeimoje. Arkivyskupas apdovanojo žurnalistus Tomą Vilucką už kūrybišką Evangelijos vertybių sklaidą specialiojoje ir elektroninėje žiniasklaidoje ir Dalią Jazukevičiūtę už jos straipsnius, puoselėjančius žmogiškąjį orumą bei pilietinę atsakomybę ir kūrybišką krikščioniškųjų vertybių perteikimą.

Lietuvos vyskupų konferencija gegužės 20 d. kreipėsi į Lietuvos ūkininkus dėl pasėlių deklaravimo. Viešame laiške aiškinama, jog daugelis kaimo žmonių, išgąsdinti gandų, nedeklaruoja pasėlių plotų. Nedeklaravę pasėlių negalės gauti Europos sąjungos tiesioginių išmokų, patirs materialinių nuostolių, praras galimybę plėtoti savo ūkius. Sklinda gandai, kad už deklaruotus pasėlius teks mokėti didelius mokesčius, tačiau tokia informacija yra visai be pagrindo. Vyskupai ragina ūkininkus kreiptis į seniūnijas ir atlikti deklaravimo procedūrą. Valstybės ir savivaldybių pareigūnai taip pat skatinami parodyti kuo daugiau geros valios ir rūpestingumo padėti žemdirbiams šiuose reikaluose.

Jaunimo lytinio ugdymo klausimais gegužės 13 d. įvyko susitikimas Vilniaus miesto savivaldybėje, kuriame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, Vilniaus meras Artūras Zuokas, akademinės visuomenės, atsakingų institucijų bei suinteresuotų savo vaikų lytiniu ugdymu tėvų atstovai. Aptarta Jungtinių Tautų siūloma ir kai kuriuose Lietuvos miestuose jau pradedama įgyvendinti vaikų ir paauglių lytinio švietimo programa "Jaunimui palankios paslaugos Lietuvoje". Projektas susilaukė daug kritinių pastabų. Susitikime pareikšta bendra nuomonė, kad šis projektas netaikytinas mokyklose. A. Zuokas priėmė sprendimą sustabdyti šios programos diegimą Vilniaus miesto mokyklose. Kard. Bačkio teigimu, ji nesuderinama su tradicine šeimos samprata bei Lietuvos teisės aktais, apibrėžiančiais tėvų teises ir pareigas. Nuspręsta mokyklose taikyti Švietimo ir mokslo ministerijos parengtą lytinio ugdymo programą, kurioje kalbama apie meilę, atsakomybę bei pagarbą savo šeimai.

Tėvų katechezės susirinkimas buvo surengtas Prienų parapijoje gegužės 20 d. tėvams, kurių vaikai rengiasi Susitaikinimo ir Eucharistijos sakramentams. Kalbėtojai aptarė tėvų atsakomybę už savo vaiką įvairiose gyvenimo srityse, aptarė tėvų galimybes lytinio auklėjimo srityje. Pabrėžta atvirumo, paprastumo ir vaikų bei paauglių teigiamos savivertės ugdymo svarba. Kauno arkivyskupijos Šeimos centro bendradarbė Onutė Darbutaitė pažymėjo, jog tėvams nereikia bijoti parodyti savo meilės ir tikrumo.

Liturginių drabužių paroda vysk. Antanui Baranauskui ir kun. Klemesnui Kairiui atminti atidaryta gegužės 8 d. Anykščių Šv. Mato šventovėje. Parodą surengė A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus. Per trisdešimt rodinių yra iš Ankyščių šventovės. Paroda atspindi ir krikščionybės istoriją. Liturginiai drabužiai rodomi pagal spalvas, paaiškintos jų reikšmės. Svarbiausias rodinys – arnotas iš Seinų katedros, menąs vysk. A. Baranauską. Parodos atidarymo dieną Anykščių Šv. Mato parapijos klebonas kun. Stanislovas Krumpliauskas minėjo savo kunigystės 30-metį, kuriame dalyvavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas ir Gardino vyskupas Aleksandras Kaškievičius.

A†A
KĘSTUČIUI DUBAUSKUI

mirus, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą jo mamai VALERIJAI, dukrai ALDONAI, sūnums – DAVID ir VITUI ir jų šeimoms bei visiems giminėms ir artimiesiems Kanadoje, Lietuvoje ir JAV –

Edmontono Lietuvių Namų valdyba,
Edmontono ir apylinkių lietuviai

PADĖKA
A†A
PETRAS MURAUSKAS
baigė žemišką kelionę 2004 m. kovo 17 d.

Norime išreikšti padėką diakonui dr. K. Ambrozaičiui už maldas ir atsisveikinimo žodį laidotuvių namuose, klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. E. Jurgučiui, OFM, ir kun. P. Šarkai, OFM, už koncelebruotas Mišias, A. Žilvytienei ir G. Murauskui už skaitymus, vyrų chorui "Aras" ir jo vadovei muz. L. Turūtaitei už jautrias giesmes, choro pirm. V. Pečiuliui už atsisveikinimą kapinėse ir taip pat karsto nešėjams.

Dėkojame lankiusiems velionį jo ligos metu namuose ir ligoninėje, padėjusiems mums sunkiose dienose. Ačiū už dalyvavimą laidotuvių namuose, Mišiose ir kapinėse, už užuojautas žodžiu ir raštu, užprašytas Mišias, gėles ir dosnias aukas Prisikėlimo par. statybos fondui, vyrų chorui "Arui", *Tėviškės žiburiams,* Lietuvos vaikams, Šv. Juozapo ligoninės onkologijos skyriui "Lori's Room" ir "World's Sleeping Children". Ačiū M. Povilaitienei, J. Kulikauskienei ir V. Melnykui rinkusiems aukas, ponioms už atneštus pyragus, J. Gurklienei už paruoštą maistą.

Jūsų visų nuoširdumas palengvino mūsų skaudžią netektį mylimo vyro, tėvelio, senelio, brolio ir dėdės.

Su pagarba ir padėka –

žmona Loreta, duktė Ramona, vaikaitės
Alexa ir Gailė, broliai Vytas ir Gediminas

PADĖKA
A†A
VANDA YČIENĖ
mirė 2004 m. birželio 4 d. Palaikai sudeginti ir bus palaidoti Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame diakonui K. Ambrozaičiui už maldas laidotuvių namuose ir už išlydėjimą į krematoriumą. Ačiū visiems artimiesiems, draugams ir pažįstamiems už dalyvavimą šermenyse ir laidotuvėse. Padėka visiems už gražias gėles, už užprašytas Mišias ir už aukas Lietuvių slaugos namams.

Ačiū M. Povilaitienei ir G. Butkienei paaukojusioms laiką renkant aukas ir L. Balsienei už atsisveikinimo žodžius. Ačiū B. Stanulienei ir padėjėjoms už skanius pusryčius ir ponioms už pyragus.

YČŲ ŠEIMA

Nauji tautos juodintojai

HENRIKAS KUDREIKIS

Universitetų ir bendrų leidyklų knygose, viso pasaulio spaudoje, televizijoje, kaip Amerikos CBS, ESPN bei kituose kanaluose, taip pat kas keli mėnesiai žiūrovai iš naujo stebi "Holocaust", kur į lenkų policininkų uniformas įvilkti neva lietuvių SS, vežami malšinti Varšuvos sukilimo. Joks lietuvių dalinys Varšuvoje nedalyvavo, nei lietuviai buvo SS. Žinoma, niekas iš Lietuvos valdžios dėl to neįteikė protesto.

Tautos juodinimo fronte staiga pasirodė nauji meistrai. Krepšinis – lietuvių mėgstamiausias sportas, tautos pasididžiavimas. Krepšininkai įtraukiami į holokausto nusikaltėlių eiles, paskelbti visame pasaulyje, ypač Amerikos televizijoje.

Klaidingų žinių skleidėjai, spėjama, buvo girdėję apie lietuvių krepšininkų laimėjimą prieš vokiečių komandą 1939 m. Kodėl neperkelti tai porą metų į priekį? Suinteresuotieji, matyt, nenusimanė apie logiką. Prileiskime, kad lietuviai žaidė su vokiečių komanda. Bet kas tą komandą sudarė? Gestapo pareigūnų Kaune buvo tik mažas būrys, storapilviai, daugiausia vidurinio amžiaus. Jie tikrai nesudarė komandos, ypač krepšinio. Reiškia, jie galėjo žaisti tik su Wehrmachto ar Luftwaffes komanda. Bet šie daliniai nieko bendro neturėjo su civilių žudymu. Aš kurį laiką buvau vertėju 20 Wehrmachto pėst. divizijoje. Mačiau, kad paprasti kariai nemėgo gestapininkų, net juos keikdavo. Tad būtų neįmanoma kvailystė, kad Wehrmachto ar Luftwaffes kariai siųstų krepšininkus talkinti Gestapui, šaudyti civilius.

Įvairūs vokiečių kariniai ir vietiniai laikraščiai man buvo prieinami. Vokiečių kalbai pagilinti aš juos mielai skaitydavau, į porą net parašiau korespondencijų. Niekur neradau, kad kariniai daliniai dalyvavo sporto rungtynėse su civiliais. Iš tikrųjų, fronto daliniams tai buvo oficialiai uždrausta. Užfrontės daliniai, kurių tuo metu Kaune dar nebuvo, gal kur paspardydavo futbolą. Krepšinis – ne vokiečių žaidimas, ypač anais laikais.

Išaiškinti šį baisų krepšininkų apkaltinimo melą visai nesunku. Archyvuose turi būti karo meto Kauno dienraščio *Ateitis* komplektai. Jeigu tokios rungtynės įvyko, būtų aprašyta pirmame puslapyje.

Bet dabartinei Lietuvos valdžiai tai nerūpi. Efreimo Zuroffo talkininkai – neva Lietuvos istorikai randa naują progą lietuvių tautos juodinimui. Jie tai puikiai atliko juodindami lietuvius karius Europos ir žydų spaudoje. Lietuvių karių dauguma, prievarta įtraukta į vokiečių karinius dalinius, prievarta, kaip ir kitiems Europos kariams ar policininkams, kartais teko atlikti sargybų pareigas, kurių jie būtų mielai išvengę, jei būtų galėję.

Lietuvos valdžios organai privalėtų tuojau sportininkų šmeižtus išaiškinti ir tiesą paskelbti spaudoje. Šį šmeižimą paskelbę Amerikos ir Europos laikraščiai ir televizija privalėtų tuojau atšaukti. To neatlikę, turėtų būti patraukti į teismą.

Vilniaus meras voratinklyje

Dienraštis "Vakaro žinios", apklausos keliu patyręs savo skaitytojų nuomones apie Vilniaus merą, paskelbė jas drauge su karikatūra

J. P. KEDYS

Vakaro žinių **(iškarpoje data nepažymėta, Red.) skaitytojų nuomonės, pareikštos net 10,000 asmenų, daugiausia buvo neigiamo, netgi grubaus pobūdžio ("žioplas vagis"). Tai buvęs "skaitytojų verdiktas".**

Būtina pažymėti, jog šį sprendimą padarė ne minėto laikraščio redakcija, bet *Vakaro žinių* skaitytojai! *Vakaro žinių* laikraštis paskelbė atsišaukimą į savo skaitytojus, prašydamas pasisakyti, ką jie galvoja apie Vilniaus merą Artūrą Zuoką? Mat meras A. Zuokas gyventojų buvo įtarinėjamas dėl savanaudiško sklypų įsigijimo. Be to, iškilo "Vilniaus" kino teatro atidavimo istorija, daugiaaukščio dangoraižio statyba Vilniuje ir daug kitų neteisėtumų, susijusių su mero Zuoko veikla. *VŽ* 5244 skaitytojai pavadino jį "vagimi"! Ir kas įdomiausia – po to, kai laikraštis tai paskelbė, A. Zuokas nesikreipė į teismą. Atrodo, jis prisiima apkaltą.

Kitas vertas paminėjimo dalykas apie A. Zuoką kaip politiką – jis buvo laikomas dešiniųjų politiku, nes tik dešiniųjų balsų ir kelių lenkų dėka buvo išrinktas Vilniaus meru.

Šia proga verta iškelti ir dienraščio *Vakaro žinios* tautiškumą. Jo leidėjas, atrodo net nežino, jog lietuvių kalboje yra žodis "sprendimas", bet redakcija, norėdama pasirodyti aukštesnio lygio, vartoja anglų kalbos žodį "verdiktas".

Būtina pažymėti, jog šia nutautimo liga serga pirmoje eilėje valstybę valdantieji pareigūnai: dauguma seimo narių, ministerių, direktorių ir net seniūnų.

Gal didžiausią lietuvių kalbos ir lietuvių tautos menkinimo darbą atlieka spauda, kurią skaito visa tauta. Spauda vartoja arti 20% svetimžodžių! Ir tai tik 14 metų po nepriklausomybės paskelbimo.

Ambasadorius kritiškais laikais

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Tokių epizodų, įvykių, žinome daug.

Sykį, besikalbant su St. Lozoraičiu 1991 m. straipsnio spaudai reikalais, jis taikliai pastebėjo, kad paskutinio pusšimtmečio metų Lietuvos reikalai – buvo kaip ėjimas per dykumą. St. Lozoraitis teigė, kad tų penkerių dešimtmečių laikotarpyje jis atsimena visų mūsų reikalams nusišypsojusių svetimtaučių pavardes. O kad nesuprastume neteisingai, jis tuoj pat pabrėžė, tokių asmenų buvo mažai. Juos atsiminti jam buvo svarbu ir lengva. Lengva, nes jų nusišypsojimai Lietuvos reikalams buvo reikšmingi.

St. Lozoraitis buvo palaidotas Putname, lietuvių vienuolyno kapinėse. Danielos Lozoraitienės rūpesčiu, metinių proga kasmet ten vykdavo pamaldos, į kurias susirinkdavo artimesni Lozoraičių šeimos bičiuliai. 1999 vasarą St. Lozoraičio palaikai buvo perkelti į Lietuvą ir birželio 15 d. iškilmingai perlaidoti Petrašiūnų kapinėse, netoli Kauno.

Tą birželio 15-tąją Kaune vyravo panaši nuotaika, kaip Amerikoje mirusio JAV prezidento R. Reagano iškilmių metu. Ne veltui per prezidento rinkimus Kaune Lozoraitis gavo daugiau balsų už rinkimus Lietuvoje laimėjusį ir Lozoraitį iš pareigų Vašingtone atleidusį A. Brazauską; ne veltui kauniečiai Lozoraitį vadino "Vilties prezidentu".

Perlaidojimo proga kelias dienas Lozoraičio karstas buvo Vytauto Didžiojo šventovėje. Laidotuvių dieną prezidentas Valdas Adamkus atnešė Vyčio Kryžiaus ordiną. Arkiv. S. Tamkevičius atnašavo šv. Mišias. Tūkstantinė minia karstą nulydėjo į Petrašiūnus.

Dar gyvas būdamas, St. Lozoraitis galvojo ir apie kultūrinę – mokslinę veiklą. Galvojo apie Lietuvos diplomatijos istorijos rašymą. Jam rūpėjo Romoje esanti, jo Tėvo sukaupta Lietuvos pasiuntinybės bei vėlesnė Diplomatinės tarnybos medžiaga. Šiuo metu jau pradeda rodytis leidiniai, kurie po truputį nušviečia šio iškilaus "mūsų" diplomato ir kandidato į Lietuvos prezidentus nueitą kelią.

Requiem, Ambasadoriau!

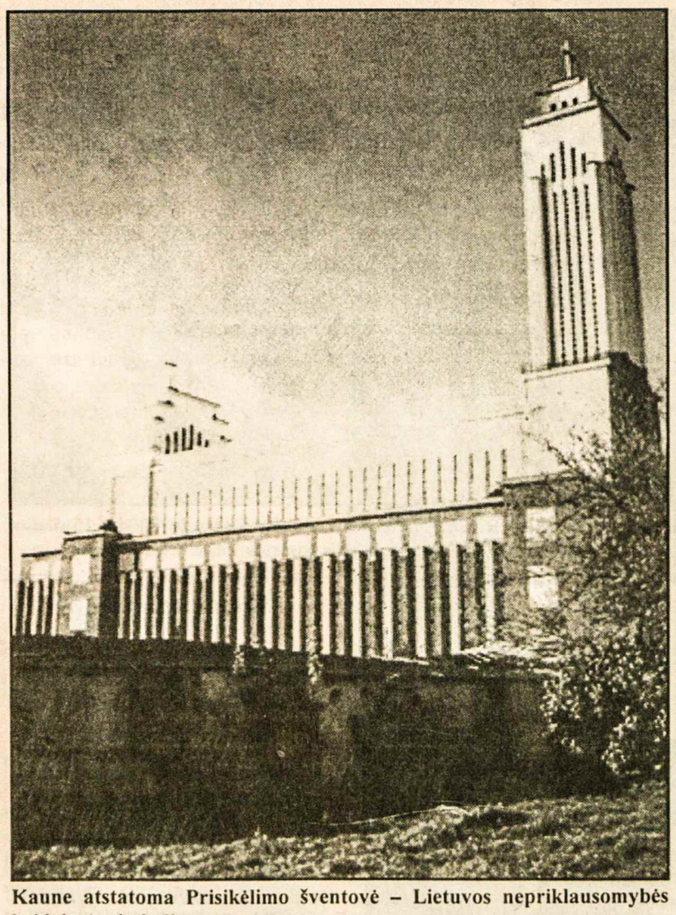

Kaune atstatoma Prisikėlimo šventovė – Lietuvos nepriklausomybės bei laisvės simbolis

Fondo milijonai lietuvybei

Kanados lietuvių fondo narių metinis susirinkimas

Kanados lietuvių fondo (KLF) metinis narių susirinkimas įvyko 2004 m. gegužės 1 d. Hamiltone, Jaunimo centre. Fondo tarybos pirm. dr. Arūnas Pabedinskas pasveikino susirinkusius ir paskelbė darbotvarkę. Tylos minute paprašė prisiminti ir pagerbti š.m. mirusius fondo narius. Invokaciją sukalbėjo Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Audrius Šarka, OFM.

KLB pirm. Rūta Žilinskienė pasveikino susirinkimo dalyvius, padėkojo fondo tarybai ir valdybai už jų didelį ir taip reikalingą darbą, palinkėjo nepavargti ir ateityje. Fondas yra didžiulė parama Lietuvai ir lietuvybės išlaikymui išeivijoje – pareiškė KLB pirmininkė.

Dr. A. Pabedinskas pristatė iš Otavos atvykusį fondo įgaliotinį Vytautą Radžių. Po mandatų ir balsų skaičiavimo komisijų išrinkimo, praeito susirinkimo protokolo perskaitymo – padalinių pirmininkų pranešimai.

Fondo tarybos pirm. sakė, kad per paskutinius metus įvyko tarybos narių pareigų pasikeitimai. Jis padėkojo Gražinai Ignaitytei už jos ilgametę ir nuoširdžią veiklą kaip fondo tarybos pirmininkės.

Pirmininkas prisiminė fondo augimo istoriją. Užtruko 20 metų, kol buvo surinkta pirmoji pusė milijono dol.; antrasis pusmilijonis surinktas per 6 metus. Tolesnis fondo kapitalo augimas vyko panašiai. Fondas turtėjo aukomis, testamentiniu palikimu ir palūkanomis. Gavus Petro Sidaro milijoninį palikimą fondo kapitalas išaugo virš 4.5 milijono. Skiriamos vis didesnės sumos specialiems projektams, humanitarinei pagalbai Lietuvoje ir išeivijoje. Iki metų pabaigos bus išskirstyta iš viso 2.5 milijono dol. 2004 metais kultūros, švietimo, sporto reikalams ir lietuviškoms organizacijoms Kanadoje jau paskirta 63,000 dol.

Atnaujinami ryšiai su lietuvių telkiniais, ypač su KLB, kurios nutarimu buvo įsteigtas KLF, nuolat teikiama parama lietuviškos bendruomenės veiklai.

Fondo veiklą tikrina Kanados federacinės valdžios revizoriai. Ir toliau darbas vykdomas pagal jų nurodymus bei pastabas. Ateinančiais metais numatoma Petro Sidaro milijoninį palikimą investuoti. Taip pat bus peržiūrėtas fondo statutas. Pirmininkas padėkojo hamiltoniečiams už galimybę susirinkti fondo nariams Hamiltone, nariams už aukas ir pasitikėjimą eiti tarybos pirmininko pareigas.

Fondo valdybos pirm. Algis Nausėdas padėkojo KLB Hamiltono v-bai ir pirm. Rasai Bakšytei-Pruden už pagalbą ruošiant šį susirinkimą, klebonui kun. Audriui Šarkai, OFM, už invokaciją. Pirmininkas pristatė v-bos narius ir darbus. Valdyba tvarko visus einamuosius fondo reikalus. Per praėjusius metus valdyba 5 kartus posėdžiavo su taryba ir atskirai turėjo 6 posėdžius.

Fondo raštinė perkelta į naujas patalpas, turi pastovias darbo valandas, turi naują elektroninio pašto adresą, telefoną. Su administratorium Leonu Baziliausku tvarko korespondenciją, išdalina pareiškimų anketas Kanados lietuvių organizacijoms ir studentams, išskirsto lėšas pagal tarybos nutarimus, skelbia apie tai spaudoje, sumoka fondo sąskaitas. Mirusiųjų fondo narių intencija užprašomos šv. Mišios visose Kanados lietuviškose parapijose. Numatyta 2004 m. pakvitavimus dėl pajamų mokesčio nurašymo išduoti vieną kartą – metų pabaigoje. Valdybos pirmininkas atstovauja fondui įvairuose renginiuose. Valdyba kartu su kontrolės ir pelno paskirstymo k-jomis tikrina fondo prisitaikymą prie naujų revizijos komisijos nurodymų.

Valdyba palaiko glaudų ryšį su žiniasklaida. Buvo paruoštas ir išspausdintas KLF 40-čio leidinys ir pristatytas praeitų metų fondo narių susirinkimui. Fondo žinias spaudai paruošia v-bos sekretorė Danguolė Baltrušytė-Sher ir administratorius Leonas Baziliauskas. Valdyba tęsia apsilankymus Kanados lietuvių apylinkėse. Pernai aplankyta Delhi-Tillsonburg apylinkė, Hamiltonas, Londonas ir Toronto Maironio mokykla. Tarybos narė Rūta Žilinskienė aplankė Edmontoną ir Kalgarį. Numatoma lankytis Montrealyje, Vasagoje ir Toronte.

Pranešimą apie finansinius reikalus padarė ižd. Violeta Jonušonienė. Smulki finansinė ataskaita kiekvienam fondo nariui buvo pasiųsta kartu su kvietimu dalyvauti susirinkime.

Investicijų k-jos pranešimas buvo trumpas. Gražina Ignaitytė sakė, kad stengiamasi investuoti ten, kur gaunamas didžiausias pelnas. Padėkojo k-jos nariams už nuoširdų darbą.

Paulius Kuras yra pelno skirstymo k-jos pirm. Savo kalboj jis pabrėžė, kad pelnas skirstomas pagal fondo statuto nurodymus ir tarybos pritarimą Lietuvai spec. projektams ir humanitarinei pagalbai. Atsižvelgiant į Kanados federacinės valdžios revizorių pastabas, kad turi būti kontroliuojama dėl ko skirtos lėšos, pakeista prašymų anketos. Dabar gavėjai turi atsiskaityti už gautą pramą. Šiais metais numatyta stipendijoms skirti 20,000 dol; kultūrai, švietimui, spec. projektams ir humanitarinei pagalbai 121,000 dol.

Perskaityta kontrolės k-jos pranešimas, kuriame sakoma, kad klaidų ir trūkumų tikrinant nerasta. Komisija siūlė balansą ir ataskaitas priimti, atsižvelgiant į revizijos nurodymus. Per 6 savaites paruošti posėdžių protokolus. Dokumentus saugoti darant jų kopijas, įvedant į kompiuterį. Pageidauja, kad k-jos nariai dalyvautų v-bos ir tarybos posėdžiuose. Susirinkimas balansą ir ataskaitas priėmė su viena pastaba. Diskusijų metu buvo išsiaiškinti rūpimi klausimai. Susirinkimas vienbalsiai priėmė pranešimus taip, kaip jie buvo pateikti.

Mandatų k-jos vardu L. Baziliauskas pranešė, kad dalyvauja 29 asmenys, turintys 90 įgaliojimų, tuo būdu balsų yra 119.

Nominacijų k-jos vardu G. Ignaitytė pranešė, kad 2004 m. fonde kadenciją baigia 5 asmenys. Sunku rasti norinčius į jų vietą kandidatuoti. Kontrolės k-jos nario B. Stundžios vietoje sutiko dirbti adv. Joana Kuraitė-Lasienė. Susirinkimas 3-jų metų laikotarpiui aklamacijos būdu ją įtraukė į kontrolės komisijos veiklą.

Taryboje kadencija baigėsi iždininkei Violetai Jonušonienei, Kazimierui Deksniui, Algiui Kaminskui ir Jurgiui Kuliešiui. Visi minėti asmenys aklamacijos būdu paliekami 3-jų metų laikotarpiui tolimesniam darbui taryboje. Pareigų pasiskirstymas įvyks pirmajame tarybos posėdyje.

Susirinkimą uždarė tarybos pirm. dr. A. Pabedinskas, dėkodamas už darbą, dalyvavimą susirinkime ir pakvietė visus bendriems pietums.

Danutė Garkūnienė

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Su "Titaniku" nuskendo lietuvis

VYTAUTAS KUTKEVIČIUS

Holivudo kino studijoje talentingo režisieriaus Jameso Camerono sukurtas filmas apie didžiausio pasaulyje keleivinio laivo "Titanic" žūtį vėl visose šalyse sukėlė nemažą susidomėjimą šia šiurpia tragedija. Filmas *Titanikas*, kurio sukūrimas kainavo 200 milijonų JAV dolerių, gavo 11 garbingų apdovanojimų "Oskarų" ir tapo sėkmingiausiu Holivudo istorijoje filmu. Apie "Titaniko" tragediją spaudoje pasirodė daug įvairių straipsnių, buvo išleistos knygos.

Pasirodo "Titaniko" žūties atšvaitų galima užtikti ir Jurbarko rajono Veliuonos krašte. O istorija tokia.

Antanas Juška, 1819 m. gimęs Daujotuose (dabar Raseinių raj.), 1843 m. baigė kunigų seminariją ir nuo 1864 iki 1871 m. kunigavo Veliuonoje. Jis domėjosi tautosaka, etnografija ir leksikografija, rinko liaudies dainas, o turėdamas neblogą muzikinę klausą, užrašinėjo ir melodijas. Per visą savo gyvenimą jis surinko per 7000 dainų tekstų ir užrašė 1852 dainų melodijas.

Be to, A. Juška labai svarbų darbą nudirbo spaudos draudimo metais išleisdamas tautosakos rinkinius. 1879 m. jis apsigyveno Kazanėje, kur jau anksčiau buvo pradėjęs mokytojauti jo brolis Jonas Juška. Jiedu, apeidami carinę cenzūrą, Kazanės universiteto spaustuvėje išspausdino tris didžiulius *Lietuviškų dainų* tomus ir *Svodbinę rėdą veliuonyčių lietuvių.* O Rusijos mokslų akademija Peterburge išleido brolių Juškų parengtą *Lietuviškų svodbinių dainų* tomą.

Žinoma, šios knygos buvo skirtos mokslo reikalams ir išspausdintos nedideliais tiražais. Lietuvos skaitytojus jos pasiekė tiktai atskirais egzemplioriais. Vis dėlto daug džiaugsmo buvo veliuoniečiams, kai jie išvydo savo dainuojamas dainas, išspausdintas knygose. Tarp dainininkių, kurių padainuotas dainas užrašinėjo A. Juška, buvo ir Klangių kaimo gyventoja Rozalija Gutautaitė-Cvirkienė, daugelio vadinama Motinėle. Ji kaip brangiausią turtą saugojo A. ir J. Juškų išleistas dainų knygas.

Atgavus lietuvišką spaudą, mūsų šviesuoliai susirūpino A. ir J. Juškų surinktus liaudies dainų rinkinius išleisti pakartotinai. Buvo ieškomos įvairios galimybės. Į jų išleidimą nepalankiai žiūrėjo carinė cenzūra. Galų gale buvo pradėta tartis su mūsų išeiviais JAV. Ir pagaliau tenai buvo pažadėta, kad knygos bus išspausdintos. Tereikėjo jas nugabenti į užatlantę. Šiuo darbu ryžosi užsiimti kunigas Juozas Montvila.

Jis gimė 1885 m. sausio 3 d. Marijampolės apskrities Gudinės km. Vėliau jo tėvai išsikėlė į Nendriniškių kaimą, kuriame ir nūnai tebestovi Montvilų sodyba. J. Montvila mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir Seinų dvasinėje seminarijoje ir 1908 m. kovo 22 d. buvo įšventintas į kunigus. Kurį laiką padirbęs vikaru Lipsko parapijoje, buvo perkeltas į Liubavą. Jaunas, veiklus kunigas nepatiko ortodoksų popams. Šie ėmė jį skųsti valdžiai, ir jis buvo nubaustas – atleistas iš pareigų be teisės užimti kurią nors vietą sielovadoje. Jam buvo uždrausta net sakyti pamokslus, atnašauti Mišias ir laidoti mirusius.

Dvasinės vadovybės palaikomas, J. Montvila buvo paskirtas Seinų katedros rezidentu. Ten jis aktyviai pradėjo darbuotis Seinuose leidžiamo lietuvių katalikų kunigams skirto žurnalo *Vadovas,* iliustruoto savaitinio žurnalo *Šaltinis* ir dvisavaitinio žurnalo *Spindulys* redakcijose. J. Montvila, turėdamas dailininko gabumų, nupiešė kai kuriems Vilniuje leidžiamiems laikraščiams ir knygoms vinjetes bei papuošimus.

Matydamas, kad Lietuvoje negreit galės eiti kunigo pareigas, jis nusprendė išvykti į JAV. Nuo 1907 m. tenai gyveno jo brolis Petras Montvila, jau pasireiškęs kaip aktyvus mūsų išeivių įvairių organizacijų veikėjas. Daugėjant emigrantų iš Lietuvos, kūrėsi naujos lietuviškos parapijos, o daugelis jų neturėjo kunigų. Petras, sužinojęs, kad jo brolis Juozas Lietuvoje persekiojamas, pasitarė su Bruklyno lietuvių pranciškonų kunigais ir nusprendė pakviesti Juozą į JAV.

Prieš iškeliaudamas, J. Montvila apsilankė Veliuonos krašte ir iš Rozalijos Cvirkienės išprašė A. ir J. Juškų išleistas liaudies dainų knygas, patikindamas, kad jos pakartotinai bus išleistos Amerikoje. Be kitko, į kelionę jis dar įsidėjo ir Seinų seminaristų užrašytos tautosakos rinkinio rankraštį, tikėdamas ir šį išspausdinti.

1912 m. kovo mėn. J. Montvila iškeliavo. Nuplaukęs į Angliją, jis apsistojo Londone pas savo artimą giminaitį kunigą Kazimierą Matulaitį. Kadangi beplaukiant į Angliją, jį gerokai prikamavo jūros liga, jis nutarė tolimesnei kelionei pasirinkti didelį laivą, kad mažiau suptų, kad kelionė būtų lengvesnė. Iš laikraščių sužinojęs, kad iš Sauthamptono uosto išplauks į JAV pats didžiausias pasaulyje laivas "Titanikas", jį ir pasirinko. Į uostą J. Montvilą palydėjo kunigas K. Matulaitis. Kaip nelaimės ženklą J. Montvila palaikė, kai lipdamas į laivą atsiminė, jog savo Rožinį palikęs K. Matulaičio bute.

Anglų "White Star" linijos prabangus garlaivis "Titanikas", pastatytas 1912 m. Belfast laivų statyklose, įeina į XX šimtmečio žymiausių laivų klasę. Pirmoje kelionėje iš Sauthamptono į Niujorką jis išplaukė su 2224 žmonėmis. Laivo triumuose buvo vežami per 3000 maišų su laiškais ir 800 siuntinių.

Beplaukiant Šiaurės Atlantu į pietus nuo Newfoundlando "Titanikas" balandžio 14 d. 23 val. 40 min. atsitrenkė į ledkalnį ir ėmė skęsti. Buvo nuleistos visos 18 gelbėjimosi valčių, deja, į jas tilpo vos trečdalis keleivių. Ir "Titanikas" po pustrečios valandos su 1513 keleivių nugrimzdo į Atlanto gelmes.

Laive vienintelis lietuvis tebuvo kunigas J. Montvila. Kartu su juo plaukė dar du katalikų kunigai. Jie visi atsisakė vietų valtyse ir nuskendo. Juozas Montvila iki paskutinės minutės atliko kunigo pareigas, guodė skęstančius lenkų, rusų, vokiečių kalbomis, laimino siaubo perimtus žmones. Viena iš paskutinėje valtyje išsigelbėjusių moterų stebėjo, kaip didžiuliai būriai žmonių skęstančiame laive klūpėjo prieš kunigus.

Petras Montvila taip ir nesulaukė atplaukiančio brolio Juozo. Kai Marijampolės šventovėje per Mišias kunigas pasakė, kad su "Titaniku" nuskendo ir buvęs jų parapijietis, tai išgirdusi Juozo Montvilos mama apalpo.

Londone lietuvių šventovėje buvo į sieną įmūryta marmurinė lenta, primenanti kunigo Juozo Montvilos drąsą, pasiaukojimą ir šventumą.

Dabartiniu metu Vilkaviškio vyskupas Juozapas Žemaitis palaiko pastangas pradėti kunigo Juozo Montvilos beatifikacijos (skelbimo palaimintuoju) bylą.

Nuskendo į Atlanto dugną ir knygos su veliuoniečių dainomis, tačiau pačios dainos ir nūnai Veliuonos krašto žmonių tebedainuojamos. Laimė – dainos neskęsta.

J. Montvilos atminimui skirtas medalis, 1992 metais pritvirtintas Marijampolės prokatedroje

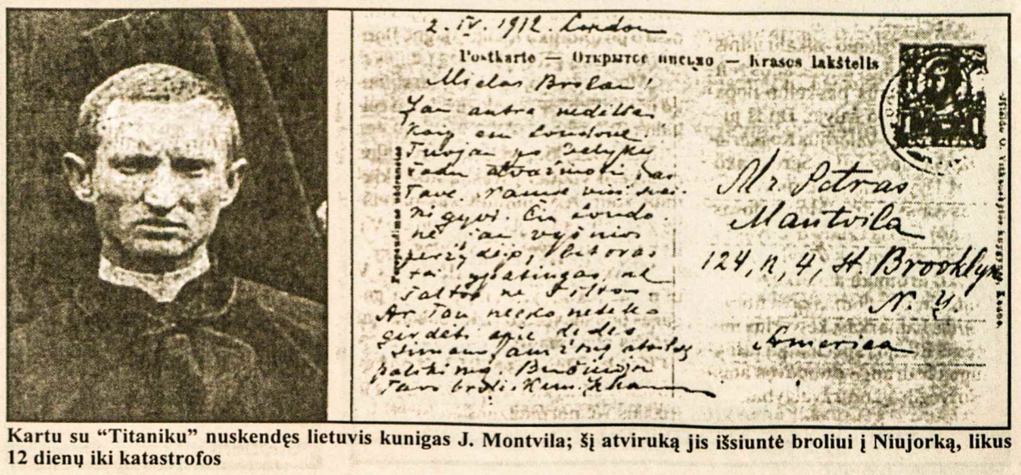

Kartu su "Titaniku" nuskendęs lietuvis kunigas J. Montvila; šį atviruką jis išsiuntė broliui į Niujorką, likus 12 dienų iki katastrofos

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAMINĖTA PABĖGĖLIŲ DIENA

Pasaulinė pabėgėlių diena, minima birželio 20 d., skatina atkreipti visuomenės dėmesį į pabėgėlius, pristatyti tą statusą gavusiųjų kultūrą, stiprinti kultūrinius ryšius, skatinti toleranciją bei užuojautą pabėgėlių atžvilgiu. Šių metų pabėgėlių dienos tema "Vieta, kurią gali pavadinti namais" yra tiesiogiai susijusi su pabėgėlių įjungimu į priimančios valstybės visuomenę. Pabėgėlių dienos minėjimą Vilniuje surengė Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisaro valdyba ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija. Šiuo metu Lietuvoje yra apie 400 pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų, kurių didžiąją dalį sudaro moterys ir vaikai. Renginyje dalyvavusieji turėjo galimybę susipažinti su Lietuvoje gyvenančiais pabėgėliais, kurie pasidalino savo patirtimi, savo kultūra.

NAUJA MONETA

Birželio 22 d. į apyvartą išleistos pirmosios 50 litų sidabrinės proginės monetos, skirtos Pažaislio kamaldulių vienyolyno ansambliui. Šios 38-osios Lietuvos proginės monetos pristatyme jos buvo įteiktos Lietuvos Šv. Kazimiero Seserų kongregacijos generalinei vyresniajai seseriai Remigijai Anelei Sereikaitei ir Vytauto Didžiojo universiteto menų instituto docentei Laimai Šinkūnaitei, kurios patarinėjo monetos kūrėjams ir leidėjams. Lietuvos banko valdybos pirmininko Reinoldijaus Šarkino teigimu, tai trečia moneta iš populiarios tarp numizmatikų serijos "Lietuvos istorijos ir architektūros paminklai". Anksčiau yra išleistos monetos, skirtos Trakų salos piliai ir Vilniaus katedrai. Kitais metais bus išleista ketvirtoji moneta, skirta Kernavei.

LĖŠOS RELIGINĖMS BENDRUOMENĖMS

Lietuvos vyriausybė birželio 16 d. dvylikai Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų paskirstė 2.875 mln. litų iš valstybės biudžeto. 2003 m. biudžete šioms reikmėms buvo numatyta 4.879 mln. litų, rašo ELTA-LGTIC. Šiemet 1 mln. litų skirtas Kauno arkivyskupijos dvasinio centro Šiluvoje statybai, 144,000 litų – Lietuvos stačiatikių arkivyskupijai, 28,600 litų - Lietuvos evangelikų liuteronų bendrijos konsistorijai, 12,700 litų - Lietuvos musulmonų sunitų dvasiniam centrui – Muftiatui, 10,300 litų - Šv. Juozapato Bazilijonų ordino Vilniaus vienuolynui, 10,200 litų - Lietuvos karaimų religinei bendruomenei. Iš šių metų biudžeto lėšų taip pat skirta – 12,700 litų Lietuvos evangelikų reformatų sinodo kolegijai, 4,000 litų - Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios - Unitas Lithuaniae – Sinodui, 9,100 litų - Lietuvos žydų religinei bendrijai, 1,100 litų – Kauno žydų religinei bendruomenei, 1,000 litų - Vilniaus m. žydų religinei bendruomenei "Chassidie Chabad Lubavitch", 31,600 litų – Lietuvos sentikių Bažnyčios Aukščiausiajai tarybai. Lėšos paskirstytos atsižvelgiant į Statistikos departamento bei pačių religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų pateiktus duomenis. Valstybės biudžete kasmet numatomos lėšos okupacijos metais sunaikintiems ar apleistiems religinės paskirties objektams bei institucijoms atkurti, taip pat kitoms tradicinių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų reikmėms.

DIDŽIAUSIAS PAVOJUS - UŽKREČIAMOSIOS LIGOS

Valstybinė sveikatos taryba pateikė metinį pranešimą seimui birželio 17 d., kuriame daugiausia dėmesio skiriama užkrečiamiesiems susirgimams, visų pirma - žmogaus imunodeficito virusui (ŽIV), AIDS, lytiškai plintančioms ligoms, tuberkuliozei. Tarybos pirmininko Juozo Pundziaus teigimu, yra didelis šių ligų išplitimo pavojus, nes Karaliaučiaus sritis yra visai arti, o nėra pakankamų išankstinės apsaugos priemonių. AIDS centro duomenimis, 2004 m. pradžioje Lietuvoje buvo užregistruoti 845 ŽIV atvejai. Latvijoje šie skaičiai siekia 2632, Estijoje - 3693, Karaliaučiaus srityje - 3887, Gudijoje - 5110. Pernai Lietuvoje buvo užregistruota 110 naujų ŽIV atvejų, Karaliaučiaus srityje - 366, Estijoje - net 838. 1999 m. tuberkulioze sirgo 2846, 2000 m. - 2668, 2001 m. - 2606, 2002 m. - 2097 žmonės (60-70 atvejų 100 tūkst. gyventojų). Šis rodiklis yra maždaug dešimt kartų blogesnis negu kai kuriose Skandinavijos šalyse ir tik du kartus geresnis nei Karaliaučiuje. Dažniausiai gyventojai užsikrečia oro lašeliniu būdu plintančiomis infekcijomis (88.5%), parazitinėmis ligomis (4.5%), ūmiomis žarnyno infekcijomis (2.3%). J. Pundzius teigė, kad didelė sveikatos apsaugos sistemos problema yra medikų migracija į Vakarus. Gydytojų atlyginimai yra vidutiniškai devynis kartus mažesni nei Europos sąjungos šalyse.

NESKUBA ĮVESTI EURO

Kaip praneša ELTA-LGTIC, ministerio pirmininko Algirdo Brazausko nuomone, euro įvedimas nėra šiuo metu svarbiausias klausimas, bus svarstomas tik pasibaigus prezidento ir seimo rinkimams. Kovo pradžioje vyriausybė ir Lietuvos bankas pritarė Lietuvos prisijungimui prie Antrojo euro zonos valiutos kurso mechanizmo (VKM II). Manoma, kad Lietuva prie jo prisijungs dar šiais metais, o euras Lietuvoje bus įvestas 2007 m. pradžioje. Prie euro zonos siekiančios prisijungti valstybės turi dalyvauti VKM II ne mažiau kaip dvejus metus.

GELBĖJIMO PRATYBOS

Birželio 9 d. pirmą kartą Lietuvoje buvo surengtos tarptautinės gelbėjimo pratybos "Nemunas Oil Spill Exercise – 2004". Lietuvos ir kaimyninių valstybių specialiosios tarnybos bendromis pastangomis likvidavo inscenizuoto teroro akto padarinius. Dviejų dienų pratybas organizavo Lietuvos valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba ir Švedijos gelbėjimo tarnybų agentūra. Pratybose dalyvavo daugiau kaip 160 įvairių gelbėjimo bei kitų tarnybų specialistų ir per 20 gaisrinių automobilių, taip pat policijos, greitosios medicininės pagalbos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos, aplinkos apsaugos ekipažai, motorlaiviai ir sraigtasparnis. Kartu dirbo Švedijos, Suomijos, Danijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos, Rusijos bei Lietuvos gelbėjimo tarnybų atstovai. Visas pratybas finansavo Švedijos gelbėjimo tarnybų agentūra, šiam reikalui paskyrusi 30,000 litų.

STABDYS KULTUS

Lietuvos seimas birželio 10 d. pritarė Baudžiamojo ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksų pataisų projektams, kurie užkirstų kelią pavojingų kultų plitimui. Siūloma nustatyti atsakomybę už neteisėtą veiklą juridiniams asmenims (religinėms bendruomenėms, bendrijoms, centrams ir kt.), kurie reikalavo iš žmogaus atlikti neteisėtus veiksmus "ar kitaip elgtis pagal kaltininko nurodymą panaudodamas psichinę prievartą nukentėjusiam asmeniui ar jo artimiesiems", taip pat už veiklą "kuria siekiama įgyvendinti religijos tikslus pažeidžiant visuomenės saugumą, viešąją tvarką, žmonių sveikatą ir dorovę, taip pat kitas asmens pagrindines teises ir laisves". **RSJ**

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

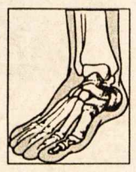

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Kun. A. Paliokas, SJ, a.a. M. Mackevičiaus laidotuvėse Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje 2004.V.15 skaito maldas. Stovi: I-je eilėje iš k. dukterys – Audronė Vikta, Birutė Watson, vaikaitis Andrius Vikta ir Ina Cibas

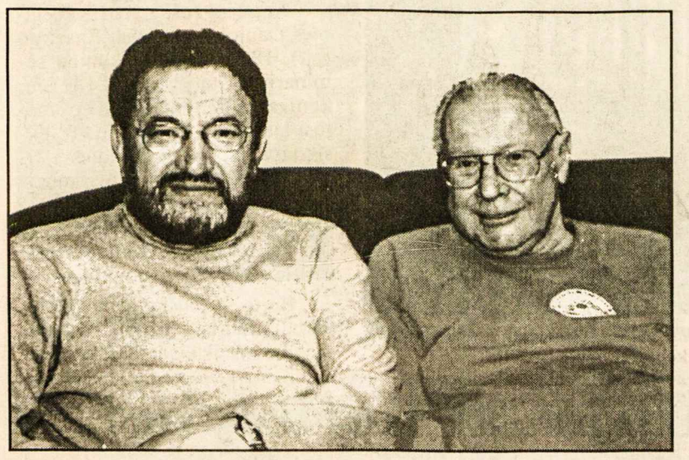

Velionis Kęstutis Dubauskas (dešinėje) su Kalgaryje apsilankiusiu poetu iš Lietuvos Sigitu Geda

"Pakviesk į širdį vasaros žydėjimą!"

ALGIRDAS BIKULČIUS,
socialinių mokslų daktaras

Poetai Dalia ir Vladas Buragai sveikina rašytoją jubiliatę Janiną Giedraitienę Ntr. J. Murausko

Pagal gražią literatūrinę tradiciją pirmąjį birželio šeštadienį į Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos VI-ąją Vasaros poezijos šventę, kuri vyko Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos "Berželio" filialo vidiniame kiemelyje, rinkosi literatai iš visos šalies. Šventės aukurą iškilmingai pašventino habilituotas teologijos daktaras monsinjoras Vytautas Kazlauskas. Susirinkusiems giedant LNRS himną, aukuro ugnį uždegė šventės literatūrinio šūkio autorė Janina Brazauskienė (Kulautuva) ir rašytojų sąjungos pirmininkas Vladas Buragas. Gedulingomis eilėmis bei tylos minute buvo pagerbtas neseniai amžinybėn išėjęs poetas Valentinas Vytautas Navickas (Aukštadvaris).

Pirmieji savo eilėraščius skaitė visų ankstesniųjų Vasaros poezijos švenčių laureatai, kurie ir davė solidų toną šioms beveik 60 poetų varžytuvėms. Nuostabius muzikinius intarpus tarp eilių atliko Atgimimo bardas Alvidas Rapkevičius (Kaunas) ir dainuojamosios poezijos puoselėtoja Irena Vaičiulytė-Bradaitienė (Marijampolė).

Sunkaus, bet prasmingo gyvenimo 80-mečio proga buvo pasveikinta rašytoja, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai). Vyresniosios kartos skaitytojai dar gerai mena jos autobiografinį romaną *Kelionė į niekur* (1990).

Šventei įpusėjus, LNRS atsakingoji sekretorė Zenė Sadauskaitė ir pirmininkas Vladas Buragas paskelbė dr. Nijolės Bataitytės literatūrinio fondo (JAV, Los Angeles) 2004 m. premijų laureatus – Dalią Milukaitę (Kaunas), Algimantą Grakaviną (Šiauliai) ir Vitaliją Tarutienę (Kaunas). Atidžiai sekusi 3 valandų varžytuves vertinimo komisija pagerbė poezijos šventės diplomantes – poetes Vilma Kazimierą Lideikienę (Šiauliai), Valentiną Pancernienę (Kaunas) ir Jovitą Žukauskienę (Akmenė), kurioms buvo įteikti atitinkami žymenys, poezijos knygos su autografais ir gėlės. Pagal gražią tradiciją geriausieji šventės poetai apdovanojami ąžuolų, kuriuos sodino Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras Jonas Vailokaitis savo Paežerių dvare (prie Vilkaviškio), šakelių vainikais. Šiemet juos gavo dainuojamosios poezijos 3 rinkinių autorė Irena Vaičiulytė-Bradaitienė (Marijampolė) bei poetas ir dailininkas Donatas Šilinis (Kaunas).

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Netekome didžio veikėjo

A.a. Kęstutis Dubauskas Kalgaryje

Birželio 10 d. iškeliavo amžinybėn neeilinis žmogus – Kęstutis Dubauskas. Jis mylėjo savo tėvų žemę Lietuvą visa siela ir širdimi. Jo aktyvi veikla pasireiškė organizuojant įvairaus pobūdžio Kalgario lietuvių renginius bei šventes, aktyviai dalyvaujant lietuvių suvažiavimuose, puoselėjant lietuvių kultūrą ir tradicijas.

Kęstučio namai buvo atviri visiems tautiečiams, tiek senbuviams, tiek naujai atvykusiems iš Lietuvos. Pas jį ne sykį apsistojo lietuviai, laikinai atvykę pasisvečiuoti į Kalgarį ar visam laikui emigravę į Kanadą. Daug metų jo namuose veikė Kalgario lietuvių mokykla.

Kęstučio namai primindavo etnografinį muziejų. Akį patraukdavo lietuviški suvenyrai: lininės staltiesėlės, austas Lietuvos himnas, Rūpintojėlio skulptūrėlės, medaliai, ženkliukai ir pan. Kęstutis buvo labai nagingas žmogus, išmokęs staliaus amatą. Savo laiku jis vadovavo medžio darbų būreliams – lietuvių vaikams tapė Lietuvos kunigaikščių portretus, dirbo kiekvieną pavasarį inkilėlius paukščiams, drožinėdavo medines tulpes senelių namams. Rinko pašto ženklus, lietuviškas knygas, muziką, filmus, straipsnius apie Lietuvą ir lietuvius. Taip pat kaupė Kalgario lietuvių bendruomenės archyvą.

Lyg nujausdamas savo likimo kryptį pernai vasarą Kęstutis nuvežė savo vaikaičius Christopher ir Graham į Lietuvą parodyti savo ir prosenelių žemę bei gimtinę.

Kalgario lietuvių bendruomenė didžiai liūdi dėl Kęstučio Dubausko mirties. Jaučiame didelę tuštumą. Praeis daug laiko, kol apsiprasime su mintimi, kad jau nebėra ir nebus Kęstučio tarp mūsų. Jis buvo mums visiems kaip tėvas, kuris visada ištiesdavo pagalbos ranką. Pasigesime Kęstučio lietuvių veikloje, renginiuose bei šventėse. Visada jis liks gyvas mūsų prisiminimuose.

Elytė Balkytė-Zubis

Hamilton, Ontario

AUŠROS VARTŲ Dievo Gailestingumo Motinos Švč. M. Marijos parapijoje birželio 13 d. įvyko iškilminga šventė. Vysk. Paulius Baltakis, OFM, suteikė Sutvirtinimo sakramentą šešiems parapijiečiams: Irenai Banytei, Vytautui Baniui, Ingai Bražauskaitei, Karoliui Bražauskui, Dainai Grigėnienei, Simonui Grigėnui. Į gražiai atnaujintą ir šiai šventei išpuoštą šventovę parapijiečių bei svečių gausiai prisirinko. Po pamaldų įvyko Sutvirtinimo sakramentą gavusių priėmimas Jaunimo centre, kurį surengė parapijos visuomeninės sekcijos pirm. Regina Choromanskytė.

SIBIRINIŲ TREMIMŲ MINĖJIMAS-PAMALDOS įvyko birželio 14 d., 6 v.v. kartu su latviais ir estais Aušros Vartų šventovėje. Dalyvavo labai daug žmonių. Melstasi trim kalbom, giedojo parapijos choras. Buvo įneštos vėliavos ir uždegtos žvakės už žuvusius tremtinius. Pamaldos baigtos Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnais ir "O Canada". Rinkliavoje suaukota $946. Pinigai bus pasiųsti "Sibiro tremtinių fondui" Lietuvoje, kuris remia mūsų tautiečius, grįžtančius iš Sibiro tremties. Po pamaldų įvyko vaišės Jaunimo centre, kurias paruošė KLB Hamiltono skyriaus valdyba. **M.V.**

HAMILTONO AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS vaišėmis Jaunimo centro salėje užbaigė žiemos sezoną. Vaišes surengė choro seniūnas B. Mačys. Klebonas kun. Audrius Šarka, OFM, sveikino chorą ir sukalbėjo maldą. Choro vadovė D. Deksnytė dėkojo visiems už paramą parapijos chorui, "Talkai" ir parapijos komitetui, o ypač choristams už repeticijų lankymą ir giedojimą sekmadieniais šv. Mišių metu. Tikisi sulaukti jaunesnių choristų, ypač tų, kurie neperseniai yra atvykę iš Lietuvos. Choras vėl pradės repetuoti ketvirtadieniais rugsėjo mėn. pradžioje. **J.K.**

A.a. JUOZO VYŠNIAUSKO atminimui, užjausdamas jo žmoną Leokadiją ir dukrą Jūratę, V. Pilkauskas "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo $100.

Dėkojame už auką –
PLV komitetas

A.a. JUOZUI BUBNIUI iškeliavus į amžinybę, užjausdami jo žmoną Eleną, dukras Loretą, Niną ir jų šeimas, "Tėvynės sąjungai" aukojo: $100 – E. Bubnys, L. W. Julian; $50 – L. M. Paškai; $40 – A. J. Gedris; $20 – R. Fronczak, L. J. Stungevičius, A. Staigvilas, S. Staigvilienė, S. Jankauskas; $15 – S. A. Urbanavičius; $10 – A. J. Norkai. **L.P.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Los Angeles Lietuvių fronto bičiuliai vasario 28 ir 29 d.d. Šv. Kazimiero parapijos patalpose surengė 39-ąjį politinių studijų savaitgalį prisiminti laisvės kovoms Lietuvoje ir išeivijoje. Iš Lietuvos buvo pakviesta partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago duktė Auksė Ramanauskaitė-Skokauskienė. Tema *Religinė rezistencija* kalbėjo kun. S. Anužis; *Partizanų spauda* – A. Ramanauskaitė-Skokauskienė; *Lituanistinių mokyklų auklėjimas rezistencinėje dvasioje* – M. Sandanavičiūtė-Newson; *Išeivijos įnašas rezistencijos akcijoje* – J. Pabedinskas; *Partizanų balsas – laisvosios Lietuvos balsas* – J. Kojelis. Svarstybose *Dabartinė Lietuva – šviesos ir šešėliai* dalyvavo 4 kalbėtojai: dr. R. Marcinkus – *Tautiškumas trečiosios bangos sąmonėje*; G. Leškys – *Išeivijos organizacijos, teikiančios paramą Lietuvai*; D. Polikaitienė – *Jaunimo tautinis ir demokratinis ugdymas*; J. Matulaitis – *Istorinės atminties stiprinimo klausimu*. Vasario 29, sekmadienį, Šv. Kazimiero šventovėje Mišias už Lietuvos ir išeivijos rezistencijos kovotojus aukojo kun. S. Anužis. Pagrindinę studijų paskaitą *Sąlytis su praeitimi* – po pamaldų parapijos salėje skaitė A. Ramauskaitė-Skokauskienė. Svarstyboms vadovavo: V. Gedgaudienė, A. Žemaitis, J. Pupius ir V. Vidugiris. Abi dienas studijas pradėdavo LF bičiulių sambūrio pirm. Ž. Brinkienė. Studijų užbaiga – A. Raulinaitis.

(*Darbininkas*, 2004 m., 5 nr.)

Afganistanas

Pastaruoju metu į Afganistaną išvyko 38 kariai specialioms užduotims. Tai trečioji Lietuvos karių grupė, dalyvaujanti taikos bei tvarkos palaikymo veiksmuose šiame krašte. Lietuviai atlieka žvalgybos, patruliavimo ir kitas karines užduotis. Jie veikia JAV specialiųjų jėgų sudėtyje, savarankiškai atlikdami jiems skirtus uždavinius. Lietuviai kariai Afganistane dalyvauja nuo 2002 m. rudens. Lietuvos seimas 2003 m. nutarė pratęsti lietuvių karių dalyvavimą tarptautiniuose taikos palaikymo veiksmuose iki 2004 m. gruodžio 31 d. Centrinės ir Pietų Azijos regione. (ELTA)

Gudija

Apie Gervėčius, gyvą lietuvišką salą Gudijoje, rašoma *Lietuvos godose,* 2004 m., 4 nr. Gervėčių apylinkę jungia daug kaimų, kurių kiekvieną skiria tik keli kilometrai. Vyskupas Jonas, karaliaus Žygimanto I sūnus, 1511 m. įsteigė Gervėčių parapijos fundaciją. Gervėčių dvaras buvo užrašytas Vilniaus vyskupams. 1526 m. vysk. Jonas Gervėčiuose pastatydino pirmąją medinę šventovę. 18-tame šimtmetyje prie šventovės veikė pradžios mokykla. 1899-1903 m. Gervėčiuose pastatyta nauja, mūrinė, gotikinio stiliaus šventovė, laikoma viena gražiausių Lietuvoje. Pernai buvo atšvęsta šios šventovės 100 metų sukaktis. Gervėčių kraštas nuo seno laikomas lietuvišku. Iki šiol dar yra išlikusi dzūkų tarmė, lietuvių tradicijos bei papročiai.

Lenkija

Kovo 28 d, Seinuose pirmą kartą po suvažiavimo posėdžiavo Lenkijos lietuvių sąjungos taryba. Buvo aptarti einamieji reikalai, patvirtintas 2004 m. veiklos planas. Praėjusių metų pajamų ir išlaidų apyskaitą pateikė LLD buhalterė P. Vydrienė. Revizijos komisijos atstovai siūlė ataskaitą priimti. Šiuo metu, pasak LLD valdybos pirm. A. Vaicekausko, ypač stengiamasi padėti Vysk. Aantano Baranausko fondui išspręsti lietuvių mokyklos statybos Seinuose klausimus. Valdyba taipgi šiais metais stengsis į veiklą įtraukti Lietuvių Namus Seinuose ir todėl bus suteikta jiems finansinė parama. Nemažai posėdyje kalbėta apie lietuvišką žiniasklaidą Lenkijoje. Svarstyti laikraščio "Aušra" reikalai, bet daugiausia dėmesio skirta lietuviškoms radijo laidoms. Kai kurie tarybos nariai norėtų daugiau objektyvumo iš radijo darbuotojų. Esą, kartais atrodo, kad pranešimai nukreipti prieš šio krašto Lietuvių bendruomenę. Tokia elgsena esanti kenksminga lietuvių tautinei mažumai Lenkijoje. Per įvairius susitikimus su Lenkijos valdžios atstovais iškyla klausimų dėl lietuviškos žiniasklaidos būklės ir jos bendradarbių pajėgumo. Pastaruoju laiku puolami lietuviškų organizacijų vadovai, pateikiama neteisinga informacija, netarnaujanti lietuviškiems interesams. Tokia būklė turėtų pasikeisti.

("Aušra"), 2004 m., 6 nr.)

Britanija

Didž. Britanijos lietuvių sąjungos ir Lietuvių Namų bendrovės metinis suvažiavimas įvyko balandžio 24-25 d.d. Lietuvių sodyboje, netoli Londono. Jį pradėjo DBLS valdybos pirm. V. Gasparienė, pasveikindama suvažiavimą ir paprašydama tylos minute pagerbti mirusius Sąjungos narius. Suvažiavusius sveikino Lietuvos ambasados pirmoji sekretorė L. Gubrevičiūtė ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos vicepirm. J. Alkis; susirinkimui pirmininkauti išrinkta Ž. Ilgūnaitė. Pranešimus padarė DBLS valdybos pirm. V. Gasperienė, iždo P. Žilinskas, revizijos komisijos pirm. V. Gedmintas ir skautų vadovas V. O'Brien. Rotacine tvarka išrinkti du valdybos nariai: J. Levinskas ir Ž. Ilgūnaitė.

(*Britanijos lietuvių balsas,* 2004 m., 5 nr.)

Australija

Konstantinas Ankus-Ankudavičius, gyventantis Sidnio mieste, atšventė savo 102-ąjį gimtadienį. Jis gimė 1902 m. balandžio 14 d. Skriaudžių kaime, Veiverių valsč., Marijampolės apskr. Sulaukęs 21-rių metų, buvo pašauktas atlikti karinę prievolę. Čia jis Lietuvos kariuomenėje užsitarnavo puskarininkio laipsnį. Išėjęs iš kariuomenės gavo tarnybą pasienio policijoje Klaipėdos krašte. Paskutinė tarnybos vieta šiame krašte buvo Smalininkai, kur ėjo rajono sargybos viršininko pareigas. Nacių vokiečiams užėmus Klaipėdos kraštą, turėjo pasitraukti į Pašventį, Tauragės apskr. Įsidarbino Tauragės apskrities viršininko įstaigoje. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, iš čia 1949 m. atvyko į Australiją ir apsigyveno Sidnio mieste. Su žmona Agota užaugino sūnų Kęstutį ir dukterį Justiną Kedienę, pas kurią dabar leidžia brandaus amžiaus dienas. K. Ankus buvo jautrus lietuviškiems reikalams. Priklausė Ramovės sąjungai, Dariaus ir Girėno šaulių kuopai. Už nuopelnus šauliams buvo apdovanotas šaulių žvaigžde. Buvo taipgi ir Katalikų kultūros draugijos valdybos narys. Dosnus aukotojas ir lietuviškos spaudos rėmėjas. Domėjosi ir tebesidomi pasaulio įvykiais, ypač kas vyksta Lietuvoje. **J. Andr.**

(*Mūsų pastogė,* 2004 m., 17 nr.)

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	8.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.35%		
180 dienų indėlius	1.40%		
1 m. term. indėlius	1.80%		
2 m. term. indėlius	2.15%		
3 m. term. indėlius	2.60%		
4 m. term. indėlius	3.05%		
5 m. term. indėlius	3.60%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	1.80%		
2 m. ind.	2.15%		
3 m. ind.	2.60%		
4 m. ind.	3.05%		
5 m. ind.	3.60%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

"Tėvyne mūsų, kur esi danguos..."

Birželio 5 d. Ročesterio lietuvių choras "Putinas" atšventė 55 metų jubiliejų

"Putino" choro vardu sveikinu visus čia susirinkusius švęsti 55 metų Ročesterio lietuvių choro gyvavimo sukaktį. Prieš 55 metus, karo audrų išblaškyti, į Rocesterį atvyko apie 500 šeimų. Netekę tėvynės, stengdamiesi išlaikyti lietuviškąsias tradicijas, jie steigė įvairias organizacijas. Mėgstantieji dainuoti jungėsi į chorą, nes dainose jie rasdavo tradicinę lietuvišką mąstyseną, ramybę ir harmoniją. Šiandien taip pat švenčiam 10 metų sukaktį, kai choras, 1994 metais pasivadinęs "Putino" vardu, vyko į pirmąją pasaulio lietuvių dainų šventę Lietuvoje" – taip koncerto, vykusio St. George' parapijos salėje, pradžioje kalbėjo "Putino" choro dalyvė Birutė Litvinienė.

Su malonumu koncerte dalyvavo ir buvo šiltai priimtas "Volungės" choras iš Toronto. Jungtiniam chorui pasikeisdami dirigavo abiejų chorų vadovai – Raimundas Obalis ir Dalia Viskontienė. Jiems talkino akompaniatorė Danguolė Radtkė. Koncerte buvo atliekamos harmonizuotos lietuvių liaudies ir E. Balsio, G. Savinienės, B. Gorbulskio, V. Kernagio, A. Augustino bei kitų kompozitorių dainos apie Tėvynę. *Tėvyne mūsų, kur esi danguos, maldoj Tavęs šaukiuos, darbuos Tavęs šaukiuos. Vėl amžinam kely Tėvynę regėsiu – namų, vilties, širdies šviesoj...*

"Šiandien taip pat švenčiame 20 metų, kai mūsų mylimas ir gerbiamas Raimundas Obalis perėmė dirigento pareigas. Tai pasišventusiųjų darbas, kuriame reikia milžiniškos kantrybės ir atsidavimo, norint išgauti iš savo dainininkų to neapčiuopiamo lietuviškosios dainos grožio. Tariame Tau nuoširdžiausią ačiū, nes be Tavęs, nebūtų ir mūsų", - koncerto metu kalbėjo Birutė Litvinienė.

Po koncerto abiejų chorų vadovai sutiko pasidalinti prisiminimais.

Raimundas Obalis: "Iš Lietuvos atvykau apie 1950 metus. Steigiantis lietuvių parapijai, reikėjo įsteigti ir chorą. Choro įsteigimo pradininkas buvo Zenonas Nomeika, tačiau jis vadovavo chorui trumpai. Po jo apie aštuonetą metų chorui vadovavo Petras Armonas. Vėliau choro vadovais buvo Juozas Strolia, Jonas Adomaitis. Aš tuomet buvau vargonininkas ir choro akompaniatorius. Vadovauti chorui pradėjau 1984 metais. Ruošėme koncertus, per šventes giedodavome bažnyčioje. Choras labai entuziastingai važiuodavo į kiekvieną dainų šventę. Koncertavome Hamiltone, Toronte, Bufale, Klyvlande ir kitur. Labiausiai choro mėgstamos yra harmonizuotos lietuvių liaudies dainos. Šiandien koncerte labiau vyravo populiariosios muzikos kūriniai, kurie labiau mėgstami klausytojų.

Dalia Viskontienė: "Lietuviai išeivijoje visuomet buvo aktyvūs. Ruošdavo bendras šventes, koncertus, lankydavo vieni kitus. Todėl nenuostabu, kad tarp kolegų, chorų vadovų, užsimezgė draugystė, besitęsianti dešimtmečiais. Prisimenu, su Raimundu susipažinome planuodami 1988 metų koncertą Toronte."

R. Obalis: "Poniai Daliai esu dėkingas ne tik už iškeptą riešutinį pyragą pirmo susitikimo proga prieš 20 metų. Jis buvo nuostabus. Dėkingas esu Daliai ir už tai, kad jos dėka buvau pakviestas diriguoti tūkstantiniam chorui Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje 1994 metais. Taip pat dėkingas Daliai ir Toronto Prisikėlimo parapijos vargonininkei Danguolei Radtkei už pastovų dėmesį ir pagalbą mums.

Anksčiau "Putino" chore dalyvavo apie 70 dainininkų. Šiandien koncerte sudalyvavo tik 15. Norėtųsi, kad prie choro prisijungtų naujai atvykusieji. Draugausime ir dainuosime, kol bus noro, kol į mūsų koncertus ateis nors vienas klausytojas."

Gražaus jubiliejaus proga Toronto lietuvių choras "Volungė" nuoširdžiai sveikino kolegas "Putino" choro dalyvius. Dėkojo organizatoriams už "Volungės" choro pakvietimą į šauniai organizuotą šventę. Linkėjo sveikatos, ištvermės, entuziazmo. Dainuokit, ir bus *Jūsų dienos kaip šventė.*

Danguolė Lelienė

Dainuoja Ročesterio lietuvių choras "Putinas", diriguojamas jo vadovo Raimundo Obalio. Akompanuoja muz. D. Viskontienė 2004.VI.5

Dainuoja Ročesterio lietuvių choras "Putinas" ir Toronto lietuvių choras "Volungė", diriguojamas muz. Raimundo Obalio Ročesteryje 2004.VI.5

AABS – Baltistikos konferencijoje Toronto universitete š.m. birželio 3-5 d.d. Viršuje (iš k.) prof. SAULIUS SUŽIEDĖLIS, 2002-2004 m. AABS pirmininkas; (dešinėje) istorikė dr. RASA MAŽEIKAITĖ skaitė pranešimą konferencijoje birželio 4 d.; apačioje (iš k.) PETRAS BALTUTIS iš Niujorko aptarė lietuvių pabėgėlių veiklą britų zonos stovyklose; (dešinėje) GIEDRIUS JANAUSKAS, Vytauto Didžiojo universitete daktaratui besiruošiantis, skaitė pranešimą apie lietuvių bendruomenės politinę veiklą 1973-1990 m.

Nuotr. R. Jonaitienės

Baltistikos studijų dienos

Devynioliktoji mokslinė konferencija Toronto universitete

Devynioliktoji Baltistikos konferencija, surengta tarptautinės Baltistikos mokslų organizacijos "The Association for the Advancement of Baltic Studies" (AABS), įvyko Toronto universitete birželio 3-5 d.d. Šioje konferencijoje, ketvirtą kartą nuo įsteigimo 1968 m. rengiamoje Toronte, buvo skaitomi moksliniai pranešimai, vyko simpoziumai ir visumos posėdžiai įvairiomis temomis.

Bendroji konferencijos tema buvo "Dynamics of Integration and Identity: the Baltics in Europe and the World" – Baltijos valstybių įsijungimo ir tapatybės klausimas stojant į Europos sąjungą, ŠAS (NATO) ir pasaulio valstybių gretas. Taip pat buvo paminėtas 1944 m. įvykių 60-metis.

Birželio 30 d. gražiose "Munk Centre for International Studies" patalpose susirinko konferencijos dalyviai registracijai ir pirmajai visumos sesijai. Kadenciją baigiančio AABS pirmininko dr. Sauliaus Sužiedėlio ir konferencijos rengėjų komiteto pirmininko dr. Juri Kivimae sveikinimai paskelbti leidinėlyje, kuriame išspausdinta visa programa, pranešimų – paskaitų eiga ir jų autorių sąrašas.

Paskaitos buvo suskirstytos į sekcijas pagal sritis ir temas, kurias aptarė 3 ar 4 kalbėtojai kiekvienoje sekcijoje. Teko pasirinkti iš tuo pačiu laiku vykstančių literatūros, istorijos, socialinių mokslų, kalbotyros, religijos, ekonomikos ir psichologijos sričių pranešimų.

Iš daugiau kaip 100 pranešimų 16 buvo lietuvių akademikų. Jie gausiausi buvo literatūros ir istorijos srityse. Baltistikos katedros Ilinojaus universitete Čikagoje vedėjos prof. Violetos Kelertienės surengtoje sesijoje kalbėjo: Diana Špokienė, Dalia Cidzikaitė ir Elizabeth Novickas. Kituose literatūros posėdžiuose dalyvavo Daiva Markelytė, Žydrūnas Drungilas, Vilius Rudra Dundzila, Solveiga Daugirdaitė. Prof. Rimvydo Šilbajorio pranešimą perskaitė V. Kelertienė.

Apie sociokultūrinę antropologiją Lietuvoje kalbėjo Vytis Čiubrinskas. Darius Furmonavičius dalyvavo visumos susirinkimo simpoziume ir taip pat skaitė atskirą pranešimą apie Karaliaučiaus srities problemą. Rimantas Astrauskas aptarė kultūrinių vertybių išsaugojimą Baltijos valstybėse. KLB Muziejaus-archyvo direktorė dr. Rasa Mažeikaitė skaitė pranešimą apie kryžiuočių kronikas. Diana Minčytė apžvelgė žemės ūkio sovietizaciją nuo 1944 iki 1970. Tomas Balkelis pateikė 1941-1952 deportuotų vaikų statistiką ir tapatybės formavimąsi.

Peter Baltutis, remdamasis Leopoldo Balsio archyvine medžiaga, savo pranešime kalbėjo apie lietuvių veiklą britų zonos pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Giedrius Janauskas aptarė lietuvių politinę veiklą Kanadoje 1973-1990 metais, remdamasis Juozo Danio archyvu. Gintė Palubinskaitė aptarė demokratizaciją Baltijos valstybėse ir Lietuvos "prezidentinę krizę".

Apie tapatybę ir prisiminimą (*Identity and Memory*) per birželio 4 d. Toronto universitete suruoštus pietus kalbėjo antropologė prof. Vieda Skultans. Ši tema buvo gvildenama ir visumos posėdžių simpoziumuose, kuriuose pasireiškė ir kiti AABS ilgamečiai akademikai bei svečiai.

Konferencijos dalyviams vakarais buvo rengiama kultūrinė programa. Birželio 3 d. vyko priėmimas ir istorinių (1944 m.) nuotraukų parodos atidarymas. Tartu kolegijos patalpose penktadienį įvyko meno parodos atidarymas (rodomi kūriniai buvo Otis Tamašausko, Vido Ingelevics ir Ruth Tulving) ir latviškų kanklių koncertas. Iškilmingoje užbaigimo vakarienėje Latvių kultūriniame centre kalbėjo Latvijos prezidentė Vaira Vike-Freiberga ir Estijos seimo pirmininkė Ene Ergma. Lietuvių pareigūnų nebuvo nei iš Lietuvos, nei iš ambasados Kanadoje.

Lietuviai liko nusivylę rengėjų nesidomėjimu lietuvių atstovavimu ir bendroje šios tarptautinės konferencijos eigoje. Visa informacija mūsų bendruomenei buvo pateikta pavėluotai ir beveik atsitiktinai. Iš karto konferencijos lankymo kainos paskelbtos gana aukštos, tik vėliau jos buvo nuleistos, bet jau klausytojai atbaidyti ir sudarę kitus planus. Pokylyje iš viso dalyvavo apie 225 asmenys, tad pačioje konferencijoje galėjo būti panašus skaičius dalyvių, nes nepastoviai lankyti konferencijos renginiai.

Konferencija vyksta kas antri metai vietovėje, kurią parenka AABS taryba. Naujasis prezidentas – estas, Britų Kolumbijos universiteto prof. Thomas Salumets. **RSJ**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos muzikų sąjunga išleido dviejų garsių smuikininkų, Vilhelmo Čepinskio ir Pavelo Bermano, kompaktinę plokštelę . Plokštelėje į rašytas koncertas, į vykę s Lietuvos valstybinės filharmonijos Didžiojoje salėje 2003 metų gegužės 7 dieną. Tarptautinių konkursų laureatas V. Čepinskis 1984 metais, būdamas septynerių metų, debiutavo Kauno filharmonijoje, 1987 m. grojo su Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru; 1996-1999 m. koncertavo Niujorke ir Amsterdame, 2000 m. Maskvos konservatorijos Didžiojoje salėje. 1997 m. smuikininkas baigė Jouilliard muzikos mokyklą Niujorke, 1999 m. – Lietuvos muzikos akademiją. Smuikininkas P. Bermanas gimė Maskvoje, legendinio rusų pianisto Lazario Bermano šeimoje. Ketverių metų pradėjo smuikuoti, o septynerių į stojo į Maskvos konservatorijos Centrinę muzikos mokyklą. 1987 m. tapo antrosios premijos laureatu Tarptautiniame Paganinio smuikininkų konkurse Genujoje (Italija), o 1990 m. laimėjo pirmą premiją ir aukso medalį Tarptautiniame smuikininkų konkurse Indianapolyje (JAV). 1992-1993 m. studijavo Niujorko Juilliard muzikos mokykloje. 1997 m. P. Bermanas tapo Kauno kamerinio orkestro meno vadovu ir dirigentu. Abu smuikininkai yra dažnai koncertavę daugelyje pasaulio valstybių su į vairiais orkestrais.

Speciali Lietuvos ir Kinijos kultūros ministerijų programa skatins kultūrinį dialogą tarp šių valstybių. Vilniuje šį pavasarį buvo pasirašyta kultūrinių mainų programa 2004-2006 metams. Programą pasirašė kultūros ministerė Roma Žakaitienė ir Kinijos ambasadorius Chen Youming. "Susidomėjimas Kinijos kultūra ir menu Lietuvoje pastaraisiais metais žymiai išaugo, ir tai iš dalies yra Kinijos ambasados Lietuvoje nuopelnas, – ta proga pastebėjo ministerė R. Žakaitienė, – tačiau taip pat kaip mūsų valstybių kultūriniai mainai Lietuvai svarbus ir bendradarbiavimas su Kinija tarptautinėse organizacijose, kaip UNESCO." 2004-2006 metams abi valstybės į sipareigoja skatinti menininkus dalyvauti tarptautinėje kultūrinėje veikloje viena kitos valstybėse, priimti viena kitos menininkų delegacijas bei atlikėjų grupes, kurios galės dalyvauti į vairiose paskaitose, simpoziumuose, festivaliuose bei kituose renginiuose. Programa taip pat numato Lietuvos ir Kinijos specialistų ir institucijų bendradarbiavimą kultūros paveldo apsaugos, bibliotekų ir muziejų srityse bei į pareigoja surengti bent vieną meno parodą, 2005 metais Kinijoje, 2006 – Lietuvoje.

Vilniaus universiteto senatas garbės daktaro vardus suteikė Slaptojo Prūsijos archyvo mokslininiam bendradarbiui profesoriui Sven Akdahl ir Hanoverio universiteto profesoriui Peter Ulrich Sauer. Švedų istorikas S. Ekdahl, baigę s Švedijos Goeteborgo universitetą, susidomėjo Žalgirio mūšio problemomis. 1963 metais paskelbė Vokiečių ordino archyve (Vokietijos Goettingene) atrastą laišką, visiškai kitoje šviesoje parodantį lietuvių atsitraukimą Žalgirio mūšio pradžioje. 1976 m. gavo doktoratą Suomijos Turku universtitete, 1979 m. pradėjo dirbti Goettingeno archyvo moksliniu bendradarbiu. Lietuvos istorijos mokslui yra svarbūs jo darbai, tiriantys Vokiečių ordino ekonominį ir karinį pajėgumą, padedantys į vertinti ne vieną Lietuvos karybos istorijos klausimą. Prof. S. Ekdahl sėkmingai bendradarbiauja su mūsų mokslo organizacijomis ir istorikais, yra nemažai padėję s jiems dirbant Vokietijos rankraščių saugyklose ir stažuojant jos mokslinėse institucijose. Hanoverio universiteto profesorius P. U. Sauer yra žymus branduolių struktūros, daugelio dalelių sąveikos tyrėjas, paskelbę s per 100 originalių straipsnių fizikos žurnaluose. Nuo 1993 metų bendradarbiauja su VU Fizikos fakultetu. Jo pastangomis Fizikos fakultetas į trauktas į Europos fizikos studentų mobilumo tinklą EMSPS, 38 lietuvių studentai studijavo Vakarų Europos universitetuose.

Devintajame Pažaislio muzikos festivalyje, kuris prasidėjo gegužės 30 dieną ir tę sis tris mėnesius, nuskambės 39 muzikiniai projektai. Svarbiausiu festivalio akcentu numatomas Europos sąjungos simfoninio orkestro koncertas. Prieš 27 metus Europos parlamento iniciatyva į steigtame orkestre groja geriausi Europos jaunieji talentai. Šis orkestras koncertuoja didžiosiose pagrindinių Europos miestų salėse. Jam yra dirigavę Lordas Yehudi Menuhin, Herbert von Karajan, Zubin Mehta ir kiti žymūs dirigentai. Šiais metais jis gros pirmą sykį Lietuvoje. Festivalio meno vadovas Petras Bingelis teigia, kad tai į rodymas, jog Pažaislio festivalis pripažį stamas tarptautiniu mastu. Tarp kitų programos renginių, festivalyje koncertuos violončelininkas David Gering, pianistė Mūza Rubackytė, Kauno valstybinis choras atliks Johannes Brahms *Deutsches Requiem*, prie Kauno pilies bus parodytas Vytauto Grigolio režisuojamas spektaklis *Didysis Vytautas – karalius*. Tai bus pirmasis spektaklis apie Vytautą Didį jį Lietuvos teatro istorijoje. Keletas koncertų bus skirti Kauno kompozitorių naujiems kūriniams. Tikimasi, kad Vidmanto Bartulio misterijos *Kuršiai* premjeros pasiklausyti atvyks ir tikri kuršiai, trys broliai, šiuo metu gyvenantys Švedijoje. Jiems padedant kompozitorius V. Bartulis misteriją kūrė kuršių kalba. Organizatoriai sako, kad festivalis, jau praeityje vykę s ir netradicinėse vietose, kaip Kauno botanikos sodas, Pociūnų oro uostas, Žemaitkiemio dvaras, Zapyškio šventovėje, šiemet plėsis toliau: pasieks Jurbarką, Šakius, Birštoną, Klaipėdą. Festivalis baigsis rugpjūčio 29 dieną tradiciniu koncertu Pažaislio vienuolyne.

G.K.

(ELTOS, Delfi, BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Karaliaus ugnys

Regiu... Iškeltos TAVO rankos, -
Žiedų Monstrancija balta...
Visi žolynai skuba, renkas
Ir plaukia nuostabi malda...
- Dvasia į TAVE pakelta!

Va, šviesios žaros aplink dega
Ir žvaigždėm sninga iš dangaus.
JĮ avinėlių minios seka,
JAME jų sielos atsigaus.
- Kur tavo siela prisiglaus?..

Suklupęs TU Alyvų kalne,
Degi KARALIAUS Ugnimis...
Už visos žemės juodą kaltę,
Skersinį ant pečių imies.
- Ar tu prie JO malda ries?..

KRISTAU, jį neši lig Golgotos
Per visą žemę už mane.
Tikies, jog jėgos neribotos,
Skęstant JO Meilės vulkane...
- Neleisk nugrimst vargų klane!

- O, TĖVE, stiprink, ar ištversiu,
JĖZAU, su JUO kančioj kalbies...
JAM širdį kruviną atversi, -
Be skundo klumpi ir kelies.
- Ar tau JO AUKOS Meilė
švies?...

KARALIAUS Ugnys išsiliejo
Iš penkių VIEŠPATIES žaizdų...
Pas Amžių TĖVĄ JIS išėjo, -
Ar dvasioj prisikelsi tu?...
- JIS kėlėsi – kur dėsies tu?...

Sofija Šviesaitė,
2003.VI.21

Muziko kelias

Gabrielius Alekna kopia į muzikos aukštumas

EDVARDAS ŠULAITIS

Jeigu Virgilijus Alekna, olimpinis ir pasaulio čempionas disko metime, galima sakyti, jau yra pasiekęs pasaulinio garso srityje, tai jo bendrapavardis Gabrielius Alekna dar tik sparčiai karjeros kopėčiomis kopia prie žvaigždyno.

Mums žymųjį pianistą G. Alekną buvo proga sutikti Čikagos jaunimo centre per V. Jakubėno kūrinių koncertą gegužės 23 d.

Šis 1975-siais Vilniuje gimęs vyras yra pirmasis lietuvis, priimtas į pasaulinio garso Juilliard'o mokyklos Niujorke muzikos meno doktoranto programą (rašo mokslinį darbą apie kompozitorių ir pianistą Vytautą Bacevičių).

Jis jau 1996-siais buvo pakviestas į šią prestižinę mokyklą, kurion patenka tik ypatingus gabumus turintieji jaunuoliai. Per tuos aštuonerius Niujorko studijų metus Gabrielius plačiai koncertavo ne vien tik JAV, bet ir kitose valstybėse, įskaitant ir Lietuvą, kur yra pasirodęs ir dar prieš atvažiavimą į Dėdės Samo žemę.

Gabrielius muzikos studijas pradėjo būdamas penkerių metų amžiaus. Baigęs M.K. Čiurlionio vardo menų mokyklą, jis tęsė studijas Lietuvos Muzikos akademijoje, kur išsiskleidė jo gabumai fortepiono muzikos srityje.

Šis jaunas pianistas yra gavęs daugiau kaip 10 prizų įvairiuose konkursuose Lietuvoje, o po to – Vokietijoje, Ispanijoje, Čekijoje ir JAV. Nors Gabrielius yra daug keliavęs, tačiau Čikagon jis užsuko pirmą kartą. Jį čia atvedė studijiniai tikslai – atvyko į Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvą rinkti medžiagos savo daktarinei disertacijai apie pianistą Vytautą Bacevičių.

Amerikos lietuvių sostinėje Gabrielius negalėjo ilgėliau pabuvoti, nes gegužės 27 d. turėjo grįžti į Niujorką. Jis džiaugėsi, kad galėjo išklausyti kompozitoriaus V. Jakubėno kūrinių koncertą (jis apie šį kūrėją nedaug buvo girdėjęs), turėjo progą pabendrauti su muzikos žmonėmis.

Žymusis pianistas Gabrielius Alekna savo vizito Čikagoje metu

Nuotr. Ed. Šulaičio

• Kalbos tobulumas ne žodžių daugybėje, o mąstymo šviesybėje.

(Vydūnas)

Atsiųsta paminėti

LITHUANIAN HERITAGE, Magazine. May-June 2004, Volume 11, Number 1. Publisher-Editor – Val Ramonis. Published by-monthly by Baltech Publishing (P. O. Box 225, Lemont, IL 604439-0225, USA). Subscription rates per year: US – $29.95, Canada – $41.95 US, other countries – $57.95 US.

Pensininkas, 2004 m., 3 nr. Redaguoja redakcinė kolegija: Elena Sirutienė, Nijolė Jankutė-Užubalienė, Aldona Šmulkštienė. Leidžia: JAV LB Socialinių reikalų taryba (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA). Metinė prenumerata: JAV-se 15 dol. Kanadoje ir kitur 25 US dol.

Vytautas Ališauskas, ŠVENTASIS KAZIMIERAS. Viršelio dailininkas – Tomas Vyšniauskas. Išleido "Aidai" (Tilto g. 8-3, 2001 Vilnius). Vilnius, 2004 m., 32 psl. Spalvotos nuotraukos.

LITUANISTICA, 2003 m., 4(56) nr. Redaktorės – A. Gapsevičienė, A. Juškaitė. Viršelio dailininkas – A. Ladyga. Leidėjas – Lietuvos mokslų akademijos leidykla (Gedimino pr. 3, LT-2600 Vilnius. Tiražas – 250 egz. Vilnius, 2003 m., 104 psl.

Literatūrologė Solveiga Daugirdaitė (kairėje), iš Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvoje, Baltistikos studijų dienose Toronte birželio 5 d. kalbėjo apie montrealietę Iloną Gražytę-Maziliauskienę. Šalia jos – Violeta Kelertienė, Baltistikos katedros vedėja Illinois universitete JAV

Nuotr. R. Jonaitienės

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktadieniais nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

AKTYVAI per 64 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.00%
180-364 d. term.ind.	1.10%
1 metų term. indėlius	1.30%
2 metų term. indėlius	2.10%
3 metų term. indėlius	2.55%
4 metų term. indėlius	3.00%
5 metų term. indėlius	3.50%
1 metų GIC-mėn.palûk.	1.25%
1 metų GIC-met. palûk.	1.55%
2 metų GIC-met. palûk.	2.35%
3 metų GIC-met. palûk.	2.80%
4 metų GIC-met. palûk.	3.30%
5 metų GIC-met. palûk.	3.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	0.75%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	1.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.60%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.05%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.55%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.10%
Taupomąją sąskaitą iki	0.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.40%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	4.75%
Sutarties paskolas nuo	4.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.00%
2 metų	4.40%
3 metų	4.95%
4 metų	5.30%
5 metų	5.75%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	3.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų

MANO NUOSAVYBĖS VERTĖ
$400,000, $500,000, $700,000?
Nemokamas įvertinimas.

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off COUPON for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

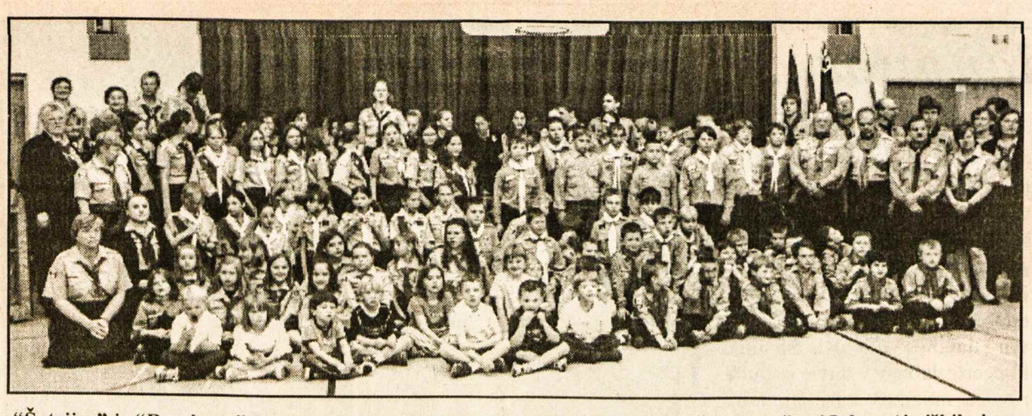

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai, po Toronto Maironio mokyklos pamokų š.m. gegužės 15 d. suėję iškilmingon Šv. Jurgio sueigon Nuotr. R. Otto

Kanados lietuvių skautų rajono vadas v.s. Romas Otto ilgametei skautų-čių rėmėjai Genovaitei Kuzmienei prisega LSS skirtą ordiną Už nuopelnus su rėmėjo kaspinu Šv. Jurgio sueigoje š.m. gegužės 15 d. Nuotr. R. Otto

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

laivams. Paskutinių dvejų metų laikotarpiu jis tapo prijaukintu laivų palydovu. Bijomasi, kad jis gali susižeisti patekęs po didesniu laivu ar gali sukelti avariją mažesniam laivui. Čiabuvių gentis ėmė saugoti banginį nuo planuojamo jo išvedimo į atvirą jūrą, nes jie tiki, kad jame įsikūnijo neseniai miręs genties vadas Ambrose. Jis buvo genčiai pažadėjęs sugrįžti pas juos banginiu ir tik kelioms dienoms praėjus po Ambrose mirties banginis įstrigo įlankoje ir vis ten tebesilaiko.

Nova Scotia vyriausybė už nekalto asmens kalinimą turės sumokėti 1,5 milijonų dolerių. Clayton Johnson gaus tą sumą advokatų paslaugoms ir kitom išlaidoms apmokėti, taipgi ir už prarastas pajamas. Asmuo buvo apkaltintas savo žmonos nužudymu po to, kai jis netrukus po jos mirties vedė. Apeliacinis teismas jį išteisino, nes nebuvo pakankamų įrodymų pirmosios žmonos mirčiai nustatyti.

Katalikų vyskupas Fred Henry, Kalgaryje (Alberta) viešai pasisakė prieš Kanados ministerį pirmininką Paul Martin dėl jo, kaip kataliko, pritarimo abortams ir sutikimo įteisinti tos pačios lyties asmenų vedybas. Laiške sakoma, kad katalikas negali laikytis nuomonės, kuri prieštarauja pagrindiniams tikėjimo principams, o konservatorė parlamentarė Cheryl Gallant palygino Irake teroristų įvykdytą galvos nukirtimą JAV piliečiui rangovui su Kanadoje vykdomais abortais per ištisus 35 metus. Konservatorių vadas Stephen Harper nepasmerkė parlamentarės, tačiau, jei taptų ministeriu pirmininku, neketintų įvesti įstatymo įteisinimą, uždraudžiantį abortus.

Su pirmąja vasaros diena Britų Kolumbijos provincijoje ėmė siausti dideli miškų gaisrai. Birželio 22 d. ten siautė net 129 įvairaus dydžio gaisrai, nuo kelių šimtų iki dviejų-trijų tūkstančių hektarų plote. Juos gesina 14 malūnsparnių ir keli šimtai gaisrininkų. Ypač sunku yra gesinti greitai besiplečiančius gaisrus beveik neprieinamose tarpukalnėse, kurias supa kalnų keteros. Jos per stačios gesinimo priemonėms išmesti ir jas aptarnauti. Praėjusių trejų metų sausra daug prisideda prie greito gaisrų plitimo. Pernai pietinėje Britų Kolumbijoje vykę gaisrai privertė daugiau kaip 30,000 gyventojų palikti savo gyvenvietes, kurių daugelis grįžę rado tik pelenus.

Maria Campbell, Kanados rašytoja, dramaturgė ir kino menininkė buvo apdovanota 50,000 dol. Molson meno prizu. Tai jau ne pirmas jos pripažinimas kaip autorės ir čiabuvių įkvėpėjos ir auklėtojos, tačiau tai pirmas apdovanojimas, susijęs su piniginiu prizu. Šiuo metu ji dėsto Saskatchewan universitete ir labai daug prisideda prie savo bendruomenės švietimo ir palaikymo. Jos knyga "Flight" susilaukė scenos. Ji parašė ir pati režisavo septynis televizijos dokumentinius filmus ir dar tebedirba savaitinėse čiabuvių televizijos serijose. Tokiais prizais praeityje buvo apdovanoti Mavis Galant, Robertson Davies, Alice Munro, Margaret Attzood ir Michel Tremblay.

Pagal 1991 metų Ontario arbitražo aktą (Arbitration Act) nuo šių metų rudens turės įsigalėti "šaria" (musulmonų religinių įstatymų) tribunolas vedybų, skyrybų, giminystės ir šeimų reikalams spręsti. Tam vadovautų Islamų civilinės teisės institutas. Kai Anglijos musulmonų bendruomenė pareikalavo teisių ir leidimo naudoti Islamo įstatymus šeiminiams ginčams spręsti, Anglijos vyriausybė griežtai uždraudė naudoti religinių bendruomenių teismus, nes vienoje valstybėje turi būti viena teisė visiems. Ontario musulmonės moterys, susibūrusios į Kanados musulmonių moterų tarybą šaukiasi pagalbos ir tikisi, kad jų teisės liks kaip iki šiol lygios su visų Kanados moterų teisėmis. 1400 metų senumo "šaria" įstatymai yra skirtingai aiškinami ir skiriasi nuo kraštutinio Afganistano Talibano supratimo ir kiek kitaip aiškinamo Pakistane, Bangladeše ir Jordane. Rašytoja Sally Armstrong savo knygoje *Užslėpta grėsmė* (Veiled Threat) teigia, kad "šaria" įstatymas prieštarauja žmogaus teisėms - nesvarbu kurio krašto "šaria" versiją bepaimtum, moterys nėra lygios vyrams. Jų manymu, šis Ontario provincijos teisinis žingsnis yra didžiausias žmogaus teisių pažeidimas. Atsirado net 10 advokatų, kurie nemokamai siūlo savo patarnavimus Kanados musulmonų moterų tarybai. Daugelis musulmonių yra kilusios iš labiausiai moteris išnaudojančių genčių ir kultūrų pasaulyje, ir jų teisės Kanadoje yra dažniausiai pažeidžiamos.

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

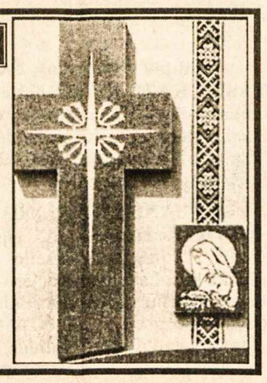

SPORTAS

Teniso žaidėjams

ŠALFASS rengiamos Šiaurės Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyks š.m. liepos 24-25 d.d. Toronte, "Thorncliffe Park Tennis Club", 15 Leaside Pk. Dr., East York. Blogam orui esant varžybos vyks viduje. Visų amžių, lyčių ir grupių tenisininkai registruojasi iki liepos 17 d. šiuo adresu: E. Krikščiūnas, 105 Anndale Dr., Willowdale, Ont. M2N 2X3; tel. 416 225-4385; E-paštas eugenekrik@rogers.com. Mokestis – $20 registruojantis iš anksto arba $25 – varžybų dieną; jaunimas $10 arba $15 varžybų dieną. Varžybų pradžia – tuoj po registracijos šeštadienį, liepos 24, 10 val. ryto. Kviečiami dalyvauti visi lietuvių kilmės žaidėjai. Kiekvienas gali žaisti ne daugiau kaip 3 rungtyse. Jei teks žaisti vidaus aikštėse, reikės primokėti. **Inf.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Slovėnijoje pasibaigusiame ketvirtajame Europos moterų kurčiųjų krepšinio čempionate Lietuvos komanda paskutiniąsias rungtynes pralaimėjo prieš Švedijos krepšininkes 60:62 ir užėmė antrąją vietą. Europos vyrų kurčiųjų krepšinio čempionate Lietuvos krepšininkai kovos dėl trečios vietos su Ukrainos komanda.

LENGVOJI ATLETIKA: Olimpinis ir pasaulio disko metimo čempionas V. Alekna laimėjo 20-ąsias tarptautinės lengvosios atletikos varžybas "Vardinoyiannia" Kretos saloje (Graikija). Lietuvis diską nusviedė 70 m 97 cm – tai geriausias rezultatas pasaulyje šį sezoną. Antrą vietą užėmė vengras R. Fazek (70 m 83 cm). Trečias – estas G. Kanter (66 m 71 cm). Gegužės mėnesį Maskvoje vykusiose Pasaulio šiuolaikinės penkiakovės pirmenybėse lietuvis A. Zadneprovskis iškovojo aukso medalį.

DVIRAČIAI: Lietuvos dviračių plento čempionate, kuriame dalyvavo 22 dviratininkai, T. Vaitkus 25 km nuotolį tarp Bubių – Kelmės ir atgal įveikė per 32 min. 2,06 sek. (vid greitis - 46 km/v). Sidabrą laimėjo vilnietis V. Kaupas, atsilikęs nuo T. Vaitkaus 1 min. 3,77 sek. Bronzos medalis atiteko 18-mečiui šiauliečiui G. Bagdonui. Moterų nugalėtojos titulą Šiauliuose (tarp 17 dalyvių) apgynė D. Žiliūtė, 15 km nuotolį įveikusi per 22 min. 13,34 sek. Sidabras teko panevėžietei R. Lipinskaitei, atsilikusiai nuo nugalėtojos 33,18 sek. Bronza teko penkioliktmetei panevėžietei A. Trebaitei.

ŽOLĖS RIEDULYS: Kėdainiuose vykusiame Lietuvos vyrų žolės riedulio čempionate nugalėtojais tapo "Panevėžio" riedulininkai. Sidabro medaliai atiteko Kėdainių "Nevėžiui", bronza – Vilniaus "Rudaminai - Ardui".

DŽIUDO: Kaune vykusių V tarptautinio Europos džiudo sąjungos (EJU) B grupės varžybų nugalėtojais tapo du Lietuvos atstovai. Vyrų svorio grupėje iki 60 kg nugalėjo Albertas Techovas, grupėje iki 100 kg pirmas buvo Tomas Mečkovskis. Antrąją vietą užėmė K. Bauža (iki 90 kg). Moterų varžybose penkios Lietuvos atstovės užėmė antrąsias vietas. Kūbos džiudo rinktinės atstovai buvo pirmi dviejose vyrų bei visose septyniose moterų svorio grupėse. **V.P.**

Ledo ritulio rungtynės Šiaurės Amerikos lygoje baigiasi Stanley Cup laimėjimu. 2003-2004 metų baigminėse septyniose rungtynėse žaidė "Tampa Bay Lightning" ir "Calgary Flames". Septintąsias rungtynes "Calgary Flames" žaisdami Tampa Bay Floridoje pralaimėjo santykiu 2:1. "Tampa Bay Lightning" laimėjo šią taurę po 24 metų kovos. **A.V.**

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.00% už 90-179 d.	term. indėlius
1.00% už 180-269 d.	term. indėlius
1.10% už 270-364 d.	term. indėlius
1.30% už 1 m. term.	indėlius
2.10% už 2 m. term.	indėlius
2.55% už 3 m. term.	indėlius
3.00% už 4 m. term.	indėlius
3.50% už 5 m. term.	indėlius
1.20% už 1 m. GIC	mėn. palūk.
1.55% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.35% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.80% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.30% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.75% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
1.75% už RRSP 1 m. term. ind.	
2.60% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.05% už RRSP 3 m. term. ind.	
3.55% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.10% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.60% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	4.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	4.00%
2 metų	4.40%
3 metų	4.95%
4 metų	5.30%
5 metų	5.75%
– su keičiamu nuošimčiu	3.75%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas veikia nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Algis MEDELIS
QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Mokyklai ir kursams - sudie!

Įvyko šventinis 2003–2004 mokslo metų užbaigimas. Tai Toronto Maironio mokyklos ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientų, jų tėvelių ir mokytojų ne vienerių metų mokslo ir darbo pastangas vainikavusi ir visų laukiama išleistuvių šventė. Sveikinimo kalba ją pradėjo mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė. Prisikėlimo parapijos salėje vykusio renginio programai vadovavo Julija Valiulytė, akompanavo Diana Balsienė-Calderon.

Šių metų aštuntojo skyriaus abiturientai: Melanie Dziengo, Victoria Henderson, Aurelija Jusytė, Mažvydas Murza, Jonas Paliulis, Andrius Paznėkas, Diana Pogorski, Daina Šablinskaitė, Vykintas Vaškevičius; Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientai: Valentinas Bachovas, Giedrė Borisevičiutė, Rūta Kardauskaitė, Vaiva Kuraitė, Daina Kuraitė, Rita Raginskaitė, Kristina Smailytė, Monika Sungailaitė, Viktorija Valaitytė, Gintaras Valiulis. Sveikino ne tik jų šeimų giminės ir artimieji, bet ir garbingi vakaro svečiai.

Abiturientų išleistuvėse dalyvavę dvasiškiai: Prisikėlimo parapijos klebonas Augustinas Simanavičius (OFM), Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. Jonas Staškevičius ir ev. kunigas Algis Žilinskas.

Į Kanados lietuvių bendruomenės renginį Toronte atvyko garbingas svečias iš Otavos – Lietuvos ambasados Kanadoje atstovas, patarėjas Romanas Miliauskas. Visi renginio dalyviai dėmesingai klausėsi patarėjo sveikinimo kalbos, kurioje jis perdavė ambasadorės Sigutės Jakštonytės linkėjimus abiturientams.

Šiltus ir jaudinančius sveikinimo žodžius tarė Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkė Rūta Žilinskienė. KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkė Danutė Garbaliauskienė pasveikino jaunimą ir pakvietė į šių metų tautinių šokių šventę Čikagoje.

Diplomus ir premijas geriausiems moksleiviams įteikė vakaro svečiai: patarėjas Romanas Miliauskas, KLB pirm. Rūta Žilinskienė, KLB Toronto apylinkės pirm. Danutė Garbaliauskienė, Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdybos pirm. Liudas Matukas ir "Paramos" kredito kooperatyvo valdybos pirm. Audrius Šileika. Mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė, vedėjos pavaduotoja Donata Puterienė, Maironio mokyklos aštuntojo skyriaus mokytoja Jolanta Stasiulevičienė ir jos padėjėja Rūta Samonytė sveikino aštuntojo skyriaus abiturientus, o aukštesniųjų lituanistinių kursų mokytojos Nijolė Benotienė, Irena Ehlers, Rima Žemaitytė-de Iuliis, Sigina Katkauskaitė įteikė apdovanojimus lituanistinių kursų abiturientams.

Aštuntojo skyriaus studentų vardu padėką mokyklai ir mokytojoms tarė Aurelija Jusytė ir Andrius Paznėkas, kurių atsisveikinimo žodžiai buvo kupini meilės, tikėjimo ir subtilaus humoro. Jie žino, kad kai kurie aštuntokai atsisveikina tik vasarai, nes nuo rudens ketina toliau tęsti lietuvių kalbos ir kultūros studijas. Rudenį jie sugrįš į Aukštesniuosius lituanistinius kursus ir dar trejus metus gilinsis į lietuvių tautos istoriją, tautosaką, mokysis lietuvių kalbos gramatikos ir literatūros.

Dainos Kuraitės kalba, kurią ji skaitė Aukštesniųjų lituanistinių kursų vardu, visus vakaro dalyvius nukėlė į tolimą šalį – Lietuvą. Padėkos kalboje atsispindėjo pagrindinis Antoine de Saint Exupery pasakos *Mažasis princas* motyvas. Vertybės, kurias iššaukština rašytojas knygoje, Dainos Kuraitės padėkoje buvo priešpastatytos ir palygintos su modernaus pasaulio lituanistinių kursų studentų įgytomis vertybėmis, kurios juos keičia, pažadina norą tobulėti, keisti juos supantį pasaulį ir būti reikalingiems. Abiturientai prisipažįsta, kad rožė, kuri yra pasėta visų jų širdyse, žydi lietuvybės meile – vertybe, kurią jie perduos savo vaikams ir vaikaičiams.

Iškilmingo išleistuvių vakaro metu savo padėką mokytojoms, tėveliams, mokyklos rėmėjams, tėvų komitetui tarė Maironio mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė.

Abiturientai savo paruoštas vakaro menines programas rodė jau po šventinės vakarienės. Aštuntojo skyriaus abiturientų programa *Tėviškė* – lietuviškos dainos ir eilėraščiai apie nepakartojamą Lietuvos grožį – visų vakaro svečių širdis užliejo meile tėviškei.

Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientų pasirodymas – spektaklio *Vestuvės* ištrauka iš *Palangos Juzės*. Puiki abiturientų vaidyba, humoristinis tradicinės lietuvių kaimo šeimos kasdienybės ironizavimas sukėlė bangą plojimų ir juoko. Visi vakaro dalyviai buvo sužavėti jaunuolių artistiškumu, autentiškais lietuvių liaudies drabužiais, iškalba.

Tėvų komiteto pirm. Jurgis Kuliešius savo kalboje dėkojo ir linkėjo geriausios sėkmės vaikams ir jų tėveliams.

Džiugu, kad lietuviškas žodis, tradicijos ir kultūra, kuri yra perduodama iš kartos į kartą, klesti visų abiturientų širdyse!

Jolita Žabienė

Metiniame Toronto "Gintaro" ansamblio koncerte "Pašokdinsiu vidury ratelio" š.m. birželio 6 d. Anapilio sodybos salėje gausius žiūrovus džiugino mažieji šokėjai **Nuotr. D. R. Puterių**

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Daina Kuraitė taria atsisveikinimo žodį Aukštesniųjų kursų abiturientų vardu birželio 4 d. mokslo metų užbaigime. Kartu su kursantais sėdi baigusieji Toronto Maironio mokyklos VIII skyrių **Nuotr. R. D. Puterių**

GYDYTOJO UŽRAŠAI

Besimptominis ligos periodas

Ligos, kurių pradžia organizme nepasireiškia

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Jau seniausiais laikais buvo žinoma, kad ligos simptomai gali pasirodyti iš lėto, nesitikint nei pačiam pacientui.

Tai sunki medicinos teorijos ir praktikos problema, nes organizme jau vyksta kažkokie negeri liguisti procesai, kuriuos gali liudyti bloga nuotaika ir sapnai, kažkokios nežinios laukimas. Bet pacientas, kaip ir gydytojas, čia yra dažniausiai bejėgis. Štai pora pavyzdžių.

Pacientas A.M., 73 m. amžiaus, pensininkas, iniciatyvus, energingas, gero būdo žmogus, palaipsniui ėmė jausti didėjantį fizinį silpnumą. Kreipėsi į gydytoją. Vilniaus poliklinikos specialistas išrašė jam širdį stiprinančių lašų, bet jie nepadėjo. Iš maisto parduotuvės, kuri buvo maždaug už pusės kilometro nuo namų, pareiti tapo sunku, tekdavo pasėdėti ant suoliuko. O buvo žiema. Atsiradus nuolatiniam vidutinio sunkumo maudžiančiam skausmui dešiniajame nugaros šone, buvo gydomas plataus spektro antibiotikais, bet ir tas nepadėjo. Vis didėjantis veido išbalimas liudijo besivystančią mažakraujystę (enemiją). Vėl buvo paguldytas vienoje Vilniaus vidaus ligų klinikoje. Po 2-3 savaites užtrukusių tyrimų, atlikus skrandžio rentgenoskopiją rastas išplitęs skrandžio vėžys.

Gydytojų konsiliumas, kurį sudarė vidaus ligų gydytojai ir chirurgai, nutarė paciento neoperuoti. Tačiau vyriausias konsultantas chirurgas vis tik sutiko atidaryti pilvo ertmę ir konstatavo, kad vėžio mazgeliai (metastazės) yra išsisėjusios į kepenis ir žarnyną. Taigi pilvo sienelę teko užsiūti. Pacientui buvo leidžiamas morfijus, ir jis po 8 dienų mirė.

Pacientas V.N., 72 metų, pensininkas, dėl pastovių, nuo vaikystės esančių ir dabar labai sustiprėjusių galvos skausmų buvo tiriamas Vilniaus universitetinės ligoninės neurologinėje klinikoje. Atlikti nuodugnūs tyrimai, kurie apėme ne tik galvos smegenis (magnetinio rezonanso tomografija), bet ir kitos organizmos sistemos, kaip pvz. kraujotakos, kvėpavimo, virškinimo, inkstų bei jų išvedamųjų latakų, nustatyti tik amžiaus pakitimai. Biopsiniai tyrimai (per adatą paimti audiniai, kurie, juos specialiai nudažius, tiriami mikroskopiškai) taip pat nieko blogo nerodė. Visa tai vyko kovo mėnesio viduryje, ir pacientas, nesumažėjus galvos skausmams, iš klinikos išrašytas.

Kadangi pastovūs galvos skausmai buvo sukėlę ir neurozę, pacientas keletą kartų bandė tartis dar ir kitose klinikose su įvairiais specialistais, tarp jų ir su urologe, kuri, netekusi kantrybės, gegužės viduryje paguldė ji į urologinę kliniką. Atlikti rentgenoskopiniai, echoskopiniai tyrimai ir biopsija rado vėžį, nors šios ligos kliniško pasireiškimo tikrai nebuvo.

Pirmuoju ir antruoju atveju norėta pavaizduoti besimptominį ligos periodą. Bet antrasis atvejis sukelia mintis apie profilaktikos problemą. Tarkim, kad pacientas sistemingai lankosi pas įvairius specialistus, ir jam atliekami (už savo lėšas) minėti ir neminėti sudėtingi tyrimai. Suprantama, jie būtų be liguistų (patologinių) pakitimų. Kadangi medicinos darbuotojų antrasis pacientas buvo neblogai žinomas, tai, tikriausiai, netruktų paskliști gandai apie jo sutrikusią psichinę būseną. Tačiau juk dar kovo mėnesį jis buvo kliniškai sveikas ir nuodugniai ištirtas, o gegužės viduryje – jau operuotas nuo išplitusio vėžio.

Visa tai rodo, kad besimptominis ligos periodas yra ne tik svarbus, bet ir pavojingas. Tad pažvelkime į jį kiek giliau.

Infektologijoje (užkrečiamų ligų medicinoje) yra vadinamasis inkubacinis periodas, kurio metu specifinių ligos simptomų dar nėra. Iš pirmo žvilgsnio asmuo atrodo sveikas, nors gali būti jau apsikrėtęs AIDS, tuberkulioze, vidurių arba dėmėtąja šiltine ir pan. Susirgti infekcine liga reikia užkrato (pirminio infekcijos šaltinio) perdavimo. Yra užkrečiamų ligų, kurios persiduoda per orą (pvz. gripo, meningito bakterijos), nešvarų vandenį (dizenterija), per kraują, seiles, net odą.

Besimptominiame susirgimo periode liguisti (patologiniai) procesai lėčiau ar sparčiau jau vykdo savo juodą darbą. Net organizmo ląstelių sistemose keičiasi vadinamasis vidinis ląstelių konvejeris: sutrinka sudėtinga ląstelių membranos veikla, kuri visų pirma vykdo jai reikalingų maisto medžiagų ir dujų įsisavinimo bei išsiskyrimo funkcijas.

Pro ląstelių membranose esančius kanalėlius suaktyvėja arba sumažėja organizmo elektrolitų (natrio, kalcio, kalio, magnio jonų, t.y. suskilusių molekulių dalelių, turinčių elektrinį krūvį) kelionė: jų įsiurbimas į ląstelės vidų ir išsiurbimas į tarpląstelinį skystį. Šis procesas yra sudėtingas, nes elektrolitų kiekis ir jų santykis ląstelėje turi būti pastovus.

Atlikti tyrimai, naudojant elektroninius ir elektroninius-radioizotopinius metodus, leido padaryti išvadą, kad kiekviena sumažėjusi, padidėjusi arba kokybiškai pakitusi organizmo funkcija (pvz. inkstų, širdies, netgi pakitusios mintys ir asociacijos) yra būtent ląstelės plazmos (citoplazmos), jų branduolių ir kitų pakenktų ląstelės organėlių padaras.

Jau pačioje susirgimo pradžioje ląstelėse aktyviai ima veikti natūralūs fiziologiniai apsigynimo (sanogeneziniai) organizmo mechanizmai.

Dar susirgimo besimptominiame periode padidėjusi natūralių organizmo fiziologinių apsigynimo mechanizmų, kaip pvz. prisitaikymo (adaptacijos), kompensacijos, detoksikacijos, imuniteto ir kt., veikla nesibaigia ląstelėse, bet apima specifinius konkrečiai ligai kūno audinius bei organus arba net ištisas fiziologines sistemas (pvz. širdies ir kraujotakos arba, tarkim, judėjimo – atramos aparatą). Bet esti išimčių, kai net esant konkrečios ligos simptomams, asmuo jaučiasi sveikas. Kaip minėjome, tada nei jis pats, nei artimieji jo vidinės-užkulisinės dramos nejaučia.

Taigi organizmas pradeda kovą dar prieš ligos klinikinį pasireiškimą, dar gerokai prieš tai iki pacientas kreipsis pagalbos į gydytoją. Bet ir tada ligos sukelti pakitimai, t.y. ligos simptomai bei požymiai ir atliktų įprastų ar sudėtingų kraujo analizių duomenys dažniausiai esti beveik normalūs.

Jautriausias mūsų geros arba blogėjančios sveikatos rodiklis yra savijauta, nuotaika, elgsena, emocinis jautrumas. Tačiau reikia mokėti į tai įsiklausyti, atidžiai analizuoti ir, tiksliai įvertinus duomenis, padaryti išvadas. Pagrindinis momentas čia – atskirti pelus nuo grūdų, t.y. atsitiktinius jutimus nuo besiartinančios nelaimės pasireiškimo ženklų. Tad dėl bet kokio nors diegliuko, sąnario girkštelėjimo, burnos džiuvimo, sėdėti eilėse, kad patektum pas poliklinikos šeimos gydytoją, nepatartina.

Lietuvos kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijoje buvo planingai nagrinėjama besimptominio ligos periodo problema, nes į kurortų sanatorijas atvyksta pacientų, kuriuos gydytojai laiko beveik sveikais. Tokie asmenys į kurortus atvyksta dažniausiai "pasiremontuoti", sustiprinti sveikatos. Laikydami save sveikais, jie lengvabūdiškai nesilaiko sanatorijos darbotvarkės, neretai lankosi restoranuose, savavališkai išvyksta į ekskursijas.

Kadangi kurortinės procedūros, kaip jau ne kartą minėta, veikia dirginimo terapijos mechanizmu, iš besimptominės stadijos liga čia pat gali pereiti į simptominę, kai atsiranda ne tik bendri ir specifiniai negalavimai, bet ir pasikeičia analizių bei instrumentinių tyrimų duomenys. Tokių atvejų kurortų sanatorijoje stebėjome nemažai. Šiems pacientams pagrįstai atrodo, kad dėl susirgimo kaltas gydytojas. Pasipila įvairioms instancijoms adresuoti skundai.

Dar 1986 m. Novosibirske (Sibire) įvykusiame tarptautiniame kongrese teko daryti pranešimą apie besimptominės stadijos ligų diagnostiką. Pasirodo, šiam tikslui gerai tinka funkciniai vegetacinės nervų sistemos rodikliai (pvz. elektrinė odos varža, elektriniai odos potenciala, širdies ritmo struktūra), taip pat ir centrinės somatinės nervų sistemos tyrimai (atvaizdų atpažinimo ir judesių reakcijos laikas). Ne paskutinę vietą užima ir specialūs psichologiniai tyrimai.

Šioje vietoje, šalia PL Centro Lemonte turėtų išaugti didelis pastatas, skirtas jaunimui su keliomis salėmis krepšiniui, mokyklai, suvažiavimams. Jeigu bus gauta paskola iš Lietuvių fondo, darbai bus pradėti dar šiemet **Nuotr. Ed. Šulaičio**

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA
Dr. Gintarė Sungailienė
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
(Į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Suvažiavimas

Humoreska

Kokios gi sukaktys be suvažiavimų? Va jau 50 metų, kai atestatus gavę išsiskirstėm – kas į Ameriką, kas į Kanadą ar Australija. Reikia suvažiuoti, pasimatyti, atsipažinti.

Nutarta – padaryta. Gražiai apsirengę, pagal paskutinę madą apsikirpę ir pasidažę, kaip tikriems inteligentams pridera, kone ant pirštų galų lalėdami įslinko į tam renginiui išnuomotą salę, vieno garsaus viešbučio kampe.

– Tai tu, Jonai!?

– O tu ar ne Valeika būsi?..

– Negi čia Birutė?..

– Sveikas, Jurgi, ar jau manęs nebepažįsti?

– O ten kampe tas, ar tik ne mokytojas Diržys?

Nešiojami kokteiliai, lašišos užkandėliai atsipažinimo valandėlę pavertė tokiu malonumu, kokio turbūt niekada nebebus –

– O ar šokiai bus? – jau įsidrąsinusi pasiteiravo Danutė.

– Bus, bus, – kažkas atsiliepė.

– Bet ar bepašoksim, – suabejoja čia pat stovėjęs storoliukas .

– Tuoj paaiškės, – pridėjo kitas.

Po sočios vakarienės su baltu ir raudonu vynu, po ašaras spaudžiančių suvažiavimo rengėjų ir buvusio direktoriaus kalbų, buvę bendraklasiai ir keli mokytojai grupavosi laisvai pasišnekučiuoti, gal ir kokį cigarą užsidegti.

Už lango švirkštė žalia ir raudona spalva apšviestas fontanas. Tenai ir susėdo dvi atsipažinusios draugės.

– Na, papasakok kokį gavai? – klausė Bronė.

– O gi tokį karpenterį. Žinai, ką griebs, tą ir padarys, auksinės rankos. Apsukrus velniūkštis, tik va su tuo gėrimu tai susitvarkyti negali. Sako, taip reikia, toks biznis, vis tie nervai įtempti... Nusibodo ginčytis, tesižino... O tavo koks?...

– Vinies įkalti nemoka – atsakė Stasė, – jei ne aš, gyventume kaip čigonai. Gerai dar, kad vaikų nėra – šneka kažką, rašo ir rašo ir sako, kad gyvenimas ne iš daiktų sudėtas, ir ko čia jaudintis... Verčiamės šiaip taip. Vincas dirba bibliotekoj, aš mokytojauju...

Kalbėjo ir vyrai, šimtą metų nesimatę. Kalbos jiems geriau mezgėsi prie baro. Tai vieta, kur ir žodynas platesnis, ir pati širdis plačiau atsiveria.

– Na, kaip tavoji, pasirinkai gerą? – teiravosi bendraklasis Vytas.

– Pats žinai tą gerumą. Iš pradžių sulipę kaip patepti, o paskui beveik kiekvienas sau. Na, ko gi daugiau, vaikai užaugo, vienas inžinierius, kitas lakūnas, o aš golfuoju. Marytė vis dar laksto, vis dar ieško, kas jai prie veido geriausiai tiktų. Taigi abu užsiėmę, nėra kada nė šnekėti. Pinigėlio užsikalėm pakankamai, aš pardavinėjau automobilius, o žmona namus. Tai tiek, drauguži – Na, o kaip tavoji?..

– Cha... kaip čia tau pasakius, – prislėgtu balseliu atsiliepė Algis, – pasisekė man ar ne, nė pats nežinau. Turėjau dvi. Nebeturiu nė vienos. Pirmoji, Elziutė, buvo tikra dabita, kvepėdavo iš tolo. Kai to jos puošnumo nevertinau, susirado kitą. Girdi, Amerikoje vyrai privalo suprasti moteris... Vadinasi, nesuprantu, ir eik sau. Antroji, sako, škotų kilmės, Vanesa, o šykšti buvo kad žinotum, nesutarėm dėl to, gal ir dar kas prisidėjo, žodžiu, išsiskyrėm. Duktė į Europą, aš į Floridą, o ji pati nė nežinau kur dingo. Gerai taip ar negerai... nė pats nebežinau.

Salės gale prie stalo susimetė mišri draugužėlė. Sklido juokas, pasakojimai ritosi vienas per kitą. Mokslo dienų prisiminimai visus sujungė ir "atjaunino".

– Prisimeni, kai šokom "Lenciūgėlį" per Vasario 16-osios minėjimą? – uždėjus Ignui ranką ant peties, prašneko Aldona.

– O kaip gi? Tik nežinau, kodėl mane parinko?

– Kad buvai šviesiaplaukis, panašus į lietuvį.

– Ta lietuvybė tada ir buvo viskas, neturėjom už ko kito nusitverti, – išgirdęs pradėtą pokalbį, įsiterpė Vidmantas.

– Jokio kito užsiėmimo šalia pamokų ir nebuvo, – burbtelėjo šalia sėdintis Jonas.

(Nukelta į 8-tą psl.)

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

TORONTO

Anapilio žinios

– Birželio 20, praeitą sekmadienį, pakrikštyti: Jono ir Dalios (Grigutytės) Ažubalių sūnus Tomas-Petras ir Kristinos Tamošaitytės sūnus Aleksandras-Andrius.

– Liepos 2 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus vakare 7 valandą. Po Mišių Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

– Tuoktis ruošiasi Kęstutis Vaitkus su Lisa Groeneveld.

– *Žodis tarp mūsų* knygelių liepos-rugpjūčio laidą platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Prisikėlimo kredito kooperatyvo Anapilio skyriaus penktadienių darbo valandos pasikeičia nuo liepos 2, penktadienio. Tą dieną Anapilio skyrius darbuosis jau nauja tvarka: nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

– Wasaga Beach apylinkės lietuviams vasarinių pamaldų laikotarpis prasidės ateinantį sekmadienį. Liepos 4 d. Mišios Gerojo Ganytojo šventovėje jau bus laikomos 10.30 val. ryto.

– Anapilio knygyne gautos knygos anglų kalba: *Siberia* (Mass deportations from Lithuania to USSR) ir *The Unknown War* (Anti-soviet Resistance in Lithuania).

– Mišios liepos 4, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Andrių Tamošaitį; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Aleksandrą Stundienę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 3, šeštadienį, 3 v.p.p. padėka Dievui.

Kandidatavimo lapelių į XIX KLB Krašto tarybą galima gauti Anapilio raštinėje, bankelio patalpose ir klebonijoje.

Išganytojo parapijos žinios

– Ateinantį sekmadienį, liepos 4, pamaldų nebus.

– Pamaldos su Šv. Komunija įvyks liepos 11 d., 9.30 v. ryto. Šiuo sekmadieniu pamaldos prasidės 9.30 v. ryto sekmadieniais ir tai tęsis iki 2005 metų, birželio mėnesio pabaigos.

Muziejaus-archyvo žinios

– Labai sėkmingai praėjo muziejaus-archyvo išlaikymo vajus. Dėkojame visiems aukojusiems, kurie įgalina mus toliau kaupti ir išsaugoti Kanados lietuvių praeitį bei dabartį liudijančią medžiagą.

– Muziejaus-archyvo išlaikymui aukojo: $100 – J. Valiukienė; $744.91 – organizacijos "Baltic Women's Council" narės.

Anapilio sodybos vaikų chorui "Gintarėliai" Aldona Petschar aukojo $100. Nuoširdi padėka aukotojai.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $50 – M. Zubrickienė, J. Kutka.

Šv. Jono lietuvių kapinių *asfaltavimo vajui* aukojo: $500 – J. Valiukienė; $100 – R. V. Dementavičiai, B. A. Liškauskai, V. I. Liškauskai, A. T. Sekoniai, A. Rimkienė; $50 – M. Zubrickienė; $40 – J. Lapavičius.

A. a. Irenos Mačiulytės atminimui tėvai J. E. Mačiuliai *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A.a. Edmundo Staniaus vienerių metų mirties prisiminimui (birželio 25 d.) mama Bronė ir sesuo Vida *Tėviškės žiburiams* aukojo $200, ne $20 kaip buvo paskelbta nr. 25. Už klaidą atsiprašome.

A. a. Juliaus Paulėno atminimui Vaidotas ir Žibutė Vaičiūnai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Anelės Baršauskienės atminimui pagerbti dr. R. ir A. Karkos *Tėviškės žiburiams* aukojo $30.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pradedant šiuo sekmadieniu, liepos 4, sekmadienio Mišios bus aukojamos 8 v.r., 9 v.r. (anglų k.), 10.45 v.r. ir 12.15 v.p.p.

– Praeitą sekmadienį pamokslus per visas Mišias sakė svečias kun. Leonas Zaremba, SJ. Šiuo metu kun. Zaremba gyvena Šiauliuose ir Šv. Ignaco parapijoj eina rektoriaus pareigas.

– Šis penktadienis ir šeštadienis yra mėnesio pirmieji. Pirmą penktadienį 7 v.v. Šv. Valanda su Mišiomis ir palaiminimu Švenčiausiuoju. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Prieš Mišias klausoma išpažinčių. Pirmą mėnesio šeštadienį Gyvojo rožinio draugijos nariai renkasi rožiniui ir Mišiom 10.30 v.r.

– Parapijos tarybos susirinkime pasiskirstyta pareigomis: tarybos pirmininkė – Rūta Girdauskaitė; vicepirmininkės – B. Čepaitienė ir J. Neimanienė, sekretorė – J. Stasiulevičienė; sekcijų pirmininkai/ės: religinės – A. Ambrozaitienė, visuomeninės – V. Taseckas, labdaros – dr. J. Čuplinskienė, jaunimo – V. Juzukonytė ir K. Šiaučiulytė, rinkliavų – J. Morkūnas, jaunų šeimų – B. B. Degučiai ir A. A. Slapšiai, parapijos pastatų priežiūros – J. Vingelienė, "Kretingos" stovyklos priežiūros – R. Jaglowitz, parapijos žiniasklaidos – G. Petrauskienė, parapijos įstaigoms pagelbėti sekcija – D. Rocca-Melnykaitė.

– Birželio 28 d. palaidotas a.a. Bronius Vaidila, 86 m. Paliko žmoną Daną, sūnus Dainių su šeima, Aidą, Audrių ir Gailių su šeima, dukrą Rasą Pavilanienę su šeima, seseris Filomeną Černienę Čikagoj ir Stasę ir Genę Lietuvoje.

– *Žodis tarp mūsų* liepos ir rugpjūčio mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina $5.

– "Kretingos" stovykla lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams prasidės šį sekmadienį, liepos 4. Registracija vyks nuo 9 iki 10.30 v.r. Stovyklos pradžia 11 v.r. su Mišiomis, kurias aukos stovyklos kapelionas prel. E. Putrimas.

– Lietuviškai kalbantiems stovykla vyks – liepos 18-31 d.d. Šeimų su vaikais rugpjūčio 1-7 d.d. Registruotis parapijos raštinėje ir per internetą (www.Firstclass/~seimu stovykla). Daugiau žinių apie stovyklą teikia Alma Slapšienė 905 726-2516.

– Mišios sekmadienį, liepos 4: 8 v.r. už a.a. Aldoną Andriukaitienę ir jos šeimos mirusius; 9 v.r. už a.a. Teresę Galinienę; 10.45 v.r. už a.a. Stefaniją Dvaranauskienę, už a.a. Vladą Radavičių ir už a.a. Vytautą Abromaitį; 12.15 v.p.p. už Kuodžių šeimos mirusius.

A. a. Magdalenos Tarvydienės atminimui *Lietuvos našlaičių globai* (kun. H. Šulcui) aukojo: $100 – A. K. Biretos; $50 – V. B. Biretos, A. G. Tarvydai; $40 – I. Kymantienė, P. Dalinda; $20 – I. L. Baziliauskai, A. Mačiūnienė, E. Bersėnienė, V. S. Piečaičiai, dr. J. ir E. Čuplinskai; $10 – D. Baziliauskienė, E. Baumgardienė, A. Simms, V. Lėverienė.

Aukas surinko **D. K. ir M.P.**

A. a. Magdalenos Tarvydienės atminimui *Prisikėlimo parapijos persikėlimo vajui* aukojo: $100 – A. K. Biretos; $50 – V. B. Biretos, R. Simanavičienė; $$45 – V. Siminkevičienė; $25 – dr. J. ir A. Sungailos; $20 – R. A. Simanavičiai, L. Murauskienė, G. E. Kuchalskiai, I. B. Wilkinson, V. Vaitkienė; $10 – L. Baumgard.

Aukas surinko **D. K. ir M. P.**

A. a. Broniaus Vaidilos atminimui Eugenija Barškėtienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $40 JAV dol.

Kapinių lankymo proga 2004.V.30 meno parodos atidarymas KLB muziejuje-archyve. Dailininkai (iš k.) Kristina Baliūnaitė, Arvydas Slabošević ius, Irma Makariūnaitė (parodos kuratorė), Andrius Butkevičius
Nuotr. K. Baliūnaitės

Iš Toronto gintariečių surengtos "mažosios šokių šventės" š.m. birželio 6 d. Anapilio sodybos salėje. Viršuj – kaimo kapela, "Gintaro" komiteto pirmininkė Rasa Kurienė (su gėlėmis) ir "Gintaro" ansamblio vadovė Rita Karasiejienė (su dideliu "čekiu"); apačioje – viena veteranų grupė atlieka J. Lingio "Jievaro tiltu" **Nuotr. D. R. Puterių**

KLB Krašto tarybos Vyriausios rinkimų komisijos posėdis – liepos 7 d., 10 v. ryto, Prisikėlimo parapijos patalpose. Rinkimai vyks rugsėjo 19 d. Visi prašomi gausiai kandidatuoti į tarybą. Nominacijų pareiškimus galima pasiimti iš apylinkių komisijų narių. Ruoškimės balsuoti ir išrinkti Krašto tarybą.

KLB Tarybos rinkimų komisija

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia tradicinę gegužinę High Parke (ploto nr. 14, įvažiavimas iš Bloor gatvės, ta pati vieta, kur pernai buvo) trečiadienį, liepos 14, nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Bus V. Birštono šilti pietūs ir kiti priedai. Dainoms vadovaus muz. L. Turūtaitė su "Daina". Bilieto kaina $7. Bilietus galima įsigyti pas L. Mačionienę, 416 769-8353; L. Koperskį, 416 760-0961; S. Kuzmicką, 416 769-1351. Visi kviečiami. **Inf.**

Klebono kun. Petro Ažubalio atminimui įsteigtas stipendijų fondas skiria premiją jaunuoliui/ei, studijuojančiam humanitarinius mokslus ir aktyviai besireiškiančiam lietuviškoje veikloje. Prašymus lietuvių kalba, su veiklos dokumentacija, siųsti iki 2004 m. rugsėjo 30 d., dr. A. Kazlauskienei, 9 Chartwell Rd., Oakville, ON, L6J 3Z3, Canada.

Lietuvių Namų žinios

– Birželio 27 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 190 svečių. Pranešimą padarė LN Moterų būrelio pirm. A. Biškevičienė. Svečių knygoje pasirašė J. Vaičiūnienė iš Kauno technologijos universiteto, S. Nefas – Anykščių A. Vienuolio gimnazija.

– Lietuvių Namų ir Labdaros valdybos posėdis – liepos 22, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Svetainės "Lokys" darbo valandos vasaros metu pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais – nuo 5 v.v. Kitomis dienomis įprastu laiku.

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Veikia baras, gera proga susitikti su pažįstamais.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams aukojo: J. Valiukas – $500; T. Kobelskienė – $200.

– Besidomintys Slaugos namais informacijos gali gauti interneto tinklalapyje www.labdara.ca.

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

"BALTIC TREE SERVICE" – Genėju ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Danius Lelis, 647 519-2299 (nešiojamas).

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Whittamore's FARM

PRISISKINKITE PATYS BRAŠKIŲ ir įvairių ŽIRNIŲ

KEPYKLA ir *PARDUOTUVĖ*

8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo Markham Rd. (Hwy. 48)

TEL. **905 294-3275**

Tinklalapis: www.whittamoresfarm. com

MOKAME 1.00% TAUPYMO SĄSKAITOMS

(be gyvybės draudimo)

PARAMA

1573 Bloor St.W., Toronto ON
TEL: (416) 532-1149

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON
TEL: (416) 207-9239

A. a. Petrui Eismantui mirus, užjausdami žmoną Skolastiką ir dukrą Aldoną, Aldona ir Juozas Spreinaičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Irenos Mačiulytės-Kunii atminimui pagerbti *Tėviškės žiburiams* aukojo Delhi, Ont. Šv. Kazimiero par. narės: $20 – Danutė Norkienė, Anelė Klemkienė; $10 – Lina Vencienė.

A.a. Broniui Vaidilai mirus, užjausdami jo žmoną Danutę, dukrą ir sūnus bei visus artimuosius, Alvina ir Vladas Ramanauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

• Kas atitrūksta nuo lietuviškos spaudos, atitrūksta ir nuo savo tautos.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

PUNIA CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: **(416) 560-0122**

namų: **(905) 848-9628**

Kanados lietuvių fondo pelno skirstymo komisija savo posėdyje š.m. birželio 9 d. svarstė paramos prašymus ir savo pasiūlymus pristatė Tarybos nutarimui. Fondo taryba birželio 14 d. pasiūlymus peržiūrėjo ir su mažais pakeitimais patvirtino. Parama Kanados organizacijoms buvo skirta tokia: $25,500 KLB krašto valdybai; $8,000 Kanados lietuvių muziejui; $5,000 "Tėviškės žiburiams" (įskaitant ir $520 iš p.p. Kantautų fondo); $3,700 Toronto liet. jaunimo ansambliui "Gintaras"; $2,500 KLJS; po $2, 000 stovyklavietėms "Romuva" ir "Kretinga"; $1,800 Hamiltono taut. šokių ansambliui "Gyvataras"; po $1,500 Toronto chorui "Volungė" ir Toronto sporto klubui "Aušra"; $1,000 KLB rengtam "100 metų spaudos atgavimo" minėjimui; po $750 Toronto skautų tuntams "Rambynas" ir "Šatrija"; $600 Montrealio skautų tuntui; po $500 Hamiltono sporto klubui "Kovas", Mississaugos kaimo kapelai, Mississaugos sporto klubui "Anapilis", Suvalkų trikampio lietuvių išeivijoje sambūriui, Toronto sporto klubui "Klevas", Toronto pensininkų chorui "Daina", Toronto sporto klubui "Gintaras", Toronto vyrų chorui "Aras", "Už sielovadą" patariamajam komitetui; po $400 Toronto lietuvių klubui "Santaka" ir Toronto "Vl. Pūtvio" šaulių kuopai; $300 Hamiltono skautų-čių tuntui "Nemunas-Širvinta"; po $250 Hamiltono ateitininkams, Kanados lietuvių menininkų draugijai, Montrealio slidinėtojų sąjungai, Toronto filatelistų sąjungai; $200 Hamiltono radijo programai "Gintariniai aidai". Iš viso $64,000. **Inf.**

Paremkite *Tėviškės žiburius* auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – *TŽ leidėjai*

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos choras sekmadienį, birželio 27 užbaigė giedojimo sezoną ir išėjo užtarnautų atostogų. Klebonas kun. R. Birbilas padėkojo vargonininkui L. Djincheradze, choro seniūnui R. Bulotai, koordinatoriui Ant. Mickui bei choristams ir palinkėjo geros vasaros.

L.K. Mindaugo ir "Neringos" šaulių metinė gegužinė rengiama liepos 4, sekmadienį, šaulių sklype Rigaud, Que. Gros muzika, bus vaišės, loterija ir sporto žaidimai. Golfo varžybas ves A. Piešina.

Už a.a. Antaną Čepulį, uolų Aušros Vartų parapijos narį, palaidotą lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississauga, Ont., choras giedojo *Libera.* Artimieji buvo pakviesti vaišėms *Vichy* restorane.

A. a. Petras Valenčius, 91 m. amžiaus, mirė birželio 24 d. Po pamaldų laidotuvių koplyčioje palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko žmona, duktė, du vaikaičiai ir provaikaitis. **D.S.**

Šv. Kazimiero parapijos žinios

– Nuoširdžiai dėkojame Montrealio lietuvių kredito unijai "Litas" už $10,000 auką Šv. Kazimiero šventovės remonto darbams. Taip pat parapijiečiai ir Montrealio lietuvių bendruomenė buvo labai dosnus šitam projektui. Visiems dėkojame. Šventovės atnaujinimo darbai įvyko šiemet ruošiantis parapijos šimtmečio jubiliejui 2007 metais. **V. L.**

Inž. Alfredas Pališaitis, Šv. Kazimiero parapijos šventovės remonto projekto vadovas ir parapijietis, su Alice Skrupskaite, parapijos komiteto pirmininke **Nuotr. Pat Pingitore**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

Suvažiavimas

(Atkelta iš 7-to psl.)

– Viskas pasibaigė, kai Amerikon atvykom. Čia, vyruti, jau reikėjo griebtis rimtų dalykų...

– O lietuvybė tau nerimtas dalykas! – šūktelėjo pasipiktinęs Stepas.

– Rimtas ar nerimtas, viskas tas pats, pirmiausia šiame krašte nenaudingas, nereikalingas, atvažiavai ir asimiliuokis...

– Kaip tau negėda ?! – įsikišo Aldona.

– Materialistas jau tu ar ką?! – pridėjo Ignas.

Labai laiku garsiakalbyje suskambėjo kažkoks tango.

– Na, einam pašliaužioti, jaunystės dienas prisiminę, – keldamasis nuo stalo, pasiūlė Viktoras.

Muzikai nutilus, rengėjai visus sušaukė fotografuotis.

– Daktarai į priekį! – kažkas šūktelėjo.

– Golfininkai į priekį, ne daktarai.

– Su buvusiais mokytojais...

– Vidmantai, įtrauk pilvą.

– O tu sušukuok savo plikę.

– "Cheese", – dar kartą!

Pasiglėbesčiavę, išsibučiavę, pasierzinę bendraklasiai išsiskirstė. Nė vienas nedrįso sakyti "iki kito karto"...

Č. Senkevičius

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

JOTVA CONSTRUCTION
Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323 arba 416 882-8531.

ŠYPSENOS

Apie vedybas

Danguje nėra vedybų, tačiau ir vedybiniame gyvenime nėra dangaus.

Vedybos yra uostas laike audros, bet labai dažnai audros būna pačiame uoste.

Knygos

- Ale pats, kaip matau, turi daug knygų įsigijęs. Turėtum pasirūpinti ir spinta knygoms.

- Kad spintos niekas neskolina...

Pažanga

- Ką man daryti, daktare, kad naktį galėčiau gerai miegoti?

- Bandykite išgerti prieš eidamas gulti stiklinę šilto pieno ir užkrimsti kiek obuolio.

- Betgi prieš šešis mėnesius tamsta man patarei, kad imtų miegas, pasninkauti!

- Taip, ponia, bet medicinos mokslas nuo to laiko gerokai pažengė.

Teisme

Teisėjas: - Palikdamas savo žmoną, tamsta pasidarei dezertyru.

Teisiamasis: - Jeigu ponas teisėjas pažintumėt mano žmoną, vadintumėte mane ne dezertyru, o pabėgėliu...

Kapavietė

Anglijos vieno miesto valdyba išėjusiam į pensiją kapinių sargui padovanojo žemės sklypą jo kapui. Jis padėkojo už dovaną: "Tai iš tiesų malonus kampelis, bene vienas iš gražiausių. Todėl ir jums siūlau pasirinkti vietą šalia manęs."

Tėvas ir vaikai

- Petriuk, ar tave tėvas lupa?

- Ne, iš dešimties brolių aš pats jauniausias, ir kol mano eilė ateina, tėvas jau pavargsta.

Parengė – **Stasys Prakapas**

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tomsenkus@rogers.com